

Egi. De gene. 7 cor.

nō est rō q̄ sit cā gnōnis: qz fm istam viā nō eēt misce
re per se 7 determinate: sed vt ptingat. Nā entium cā ē
q̄ ita se hnt miscibilia i mixto: 7 addit q̄ nā vnus cuius
q̄ est hec. i. cā gnōnis i vnoquoqz. de qua nā est qd bo-
num 7 optimum in vnoquoqz. **¶** Deinde cum dicit.
¶ Hic at mixtionē solū laudat. eteni 7
elemēta segregat nō lis: sed amicitia q̄
natura deo p̄iora. dicitur autem 7 hec.

¶ Quia empedocles credebatur nām rerū esse mixtiones
reprehendit ipsum de mixtione. 7 spāliter increpat euz
de illa mixtione quā multū laudabat dicens: q̄ h. s. em-
pedocles solū laudat mixtionē illā supple qua cōposi-
tus est deus. **¶** Volebat. n. empedocles q̄ de. i. orbis ce-
lestis esset cōpositus ex quatuor elis 7 amicitia sine lite. id
illam mixtionē laudabat: qz per hoc dicebat celū esse i
corruptibile: qz ad cōpositionē ei⁹ veniebat solū amicitia.
non lis. **¶** Contra qd arguit p̄hs dicens: q̄ eā q̄ sunt
fm empedocle nā p̄iora deo cōgregat. nō lite solū: sed
amicicia. dī autē 7 h. s. amicitia segregare eā erit igit
deus. i. orbis celestis corruptibilis. **¶** Notādum autē
q̄ nālīter vnūqzqz hz maiorē amicitia ad gen⁹ ppriū
q̄ ad alienū. Si ergo ignis pp amicitia dimittit ppriā
sperā 7 congregat cum alijs elis. multo magi p amici-
ciam dimittit alia eā 7 redibit ad ppriā sperā. pp qd
si quatuor eā 7 amicitia sine lite cōponūt celū: qz suffi-
cūt amicitia: vt illa eā separēt 7 redeāt ad ppria loca
p̄tingit celū corrupti. qd est oīno inconueniens.

Nōndū

¶ Simpliciter. nō enī sufficit dicere quo-
niā amicitia 7 lis mouēt: s; si hoc
fuit amicitie esse. q̄ motu tali. liti autem
q̄ tali. oportebat igit aut determinare
aut supponē. aut demonstrare aut certe
aut molliter. aut aliter qualiter.

¶ In pre ista p̄hs reprehendit empedocle. qz nō potuit
cōgrue saluare motū locale nec fuit locut⁹ de eo vt de-
buit. Circa qd tria facit: qz p̄ increpat empedocle circa
talem motū: qz nō fuit locutus rōnabiliter. scdo incre-
pat eum: qz fuit locutus p̄tra rōnē. tertio qz loquēdo de
motu cōtradixit sibi. 2^a ibi. (Amplius autē qm̄ vidēt.)
3^a ibi (Simplr autē nisi amicitia). Dicit ḡ p̄. q̄ empedo-
cles loquēdo de motu dic̄ simplr. i. narrat 7 si assignat
rōnez dicti: pp qd nō loqur rōnabiliter. nō. n. sufficit
dicere: qm̄ amicitia 7 lis mouent: qz hoc nō fuit amici-
cie esse. i. nō ē de rōne amicitie q̄ moueat motu tali: vt
q̄ p̄greget eā: nec ē de rōne liti q̄ moueat motu loca-
li. Oportebat ergo si volebat loq rōnabiliter: aut deter-
minare molliter. per rōnez probabilē. aut mōstrare cer-
te per siml'm demonstratiuū. aut supponere qualr̄ alr̄. sic
erat p̄n^m 7 per se notū. **¶** Notādū autē q̄ petē p̄n^m n̄
est malū. p̄ncipia. n. sūt ponēda 7 supponēda: s; pete-
re qd est in p̄ncipio. i. petere effectū 7 p̄nē que est i p̄n-
cipijs sicut i suis causis malū est qz nō probat qd pro-
bari dz. p̄ncipiū 7 per se notū ē qm̄ p̄dicatum ē de rō-
ne subiecti. si ergo eēt p̄n^m q̄ amicitia 7 lis mouerēt: vt
empedocles dicebat esset i amicitie: esse. i. esset de rōne
amicicie: vel esset de rōne liti talis motus. Ad hoc at
excludendum aut p̄hs q̄ nō ē amicitie esse. mouē mo-
tu tali: sed si nō est de rōne amicitie sic mouere: q̄ ipsa
moueat tali motu: nec est p̄ncipium nec p̄ se notū. oport-
tebat ergo empedocle nō supponere s; sicut p̄n^m: si vo-
lebat rōnabiliter loqui: s; debebat assignare rōnē p̄ba-

L. c. 45

Nōndū

bilem vel demonstratiuam. **¶** Deinde cum dicit.

L. cō. 45.

¶ Ampli⁹ at quoniā videtur 7 vi 7 p̄ter
naturā moueri 7 corpa: 7 s; naturā vbi
grā. ignis qdē supi⁹ nō vi. i. feri⁹ autē vi.
vi autē ei qd fm naturā. cōtrariū at est
quod vi. ē igit 7 fm naturā moueri. hāc
igit amicitia mouet aut nō. cōtrariū enī
terrā supius 7 segregationi assimilat: 7
magis lis ē causa ei⁹ q̄ fm naturā mot⁹
q̄ amicitia. quapropter 7 vniuersaliter
p̄ter naturam amicitia erit magis.

¶ Ostendit fuisse locutū p̄tra rōnē dicens: q̄ corpa vidē-
tur moueri vi. i. violenter. mouere autē vi est p̄riū ei qd
est fm nām. Est igitur moueri qd ē vi 7 qd ē s; nām: 7
qz est duplex motus: violentus 7 nālīs. hāc. s. motionē
nālēs amicitia mouet: aut nō. q. d. q̄ nō: pp qd empedo-
cles loquebat p̄tra rōnez: qz ponebat amicitiam mouē
motu nālī. ponebat. n. amicitia p̄gregare: s; nūqz p̄gre-
gantur eā: nisi vl' ignis descēdat ad terrā. vl' terra ascē-
dat ad ignē. sed p̄riū. i. p̄tra nām est terre superi⁹ ire.
motus ergo nālīs nō est cōgregationi: sed cōgregatiōi
assimilatur. tūc. n. mouent eā nālīter qm̄ segregat. 7 qd
libet vadit ad propriā sperā. magis ḡ lis cā ē eius mo-
tus qui ē fm nām q̄ amicitia q̄ p̄pter: 7 vl' p̄ter nām
amicicia erit magis mouens q̄ lis. **¶** Notādum ḡ q̄
empedocles fuit reprehensibilis: qz nō loquebat rōna-
biliter: qz nō assignauit sufficientem rōnē dicti sui. scdo
reprehensibilis erat: qz loquebat p̄tra rōnē. dicebat. n.
amicicias magis esse cām mot⁹ s; nām q̄ cōtra nām: 7
p̄ q̄ magis ecōtrario debuit dicere.

Nōn^m

¶ Dubitaret forte alijs dicens: q̄ nō opz ignē
descēdere ad terrā vl' terrā ire su-
peri⁹ ad ignē: si debeat fieri mixtio. pōt. n. generari vnū
elm̄ ex alio. ergo poterit eē mixtio oīuz eloz abqz eo
q̄ ignis descēdat a ppria spera. s; generabit circa locū
mixtionis ex aliquo elo. **¶** Ad hoc autē dici pōt q̄ si
hoc hz dubiū apud nos qui ponim⁹ vnū elm̄ gnari ex
alio. qd dubiū declarari hz in caplo de mixtiōe. Ibi. n.
querēduz est vtrū oporteat ignē descēdē a ppria spe-
ra vt fiat mixtio. tñ apud empedocle nō est dubiū. Nā
cum negaret trāsmutationē eloz si debeat fieri mixtio
ipsoz oportebat ignem descēdere ad terrā inferius. vl'
terram ire superius ad ignem.

Dub^m

¶

Dub^m

¶ Dubitaret forte vltteri⁹ aliquis. vtrū si terra
ascēderet supius vt misceret igni
vel si ignis descenderet inferius. vt misceretur terre.
vtrum talis motus esset simpliciter violentus. Nam
fluxus 7 refluxus maris naturalis est: quia a causa su-
periori aut a luna. 7 tamen videtur esse contra naturā
aque: quod ascendat 7 fluat. Cum ergo mixtio fiat
virtute supercelestis corporis. licet sit p̄tra nām p̄ticia
rem ignem descēdere: tñ qz s; esset a cā supiori 7 a nā
vli. magis videret esse nāl' tal' mot⁹ q̄ violēt⁹. **¶** Ad
hoc autē dici pōt q̄ vtrū talis mot⁹ esset nālīs vel violē-
tus declarari hz in ca. de mixtiōe. put tñ spectat ad pro-
positū: mot⁹ ille magis esset violētus q̄ nālīs: qz empe-
docles non posuit ignē descēdē 7 intrare radices ter-
re per aliquā nām supiorē. vt virtute celestis corpis: s; di-
xit s; eē cā 7 fortuitū: vt p̄ p̄ ea q̄ statū p̄ d̄ ipō d̄nr.

¶ Dubitaret etiam vltteri⁹ aliquis qz nō ē mot⁹
violentus nisi sit mot⁹ nālīs. id ē
violentum ignem descēdere: qz ē nālē ei ascēdē. mo-
tus autēz

Dub^m

tas aut nalis nunq̄ esset in rerū nā nisi eēt nā z forma subalis. Empedocles ergo qz negavit nām z subalem formā nō potuit ponere: nec motū nālez nec violentiū: ergo fm empedocle motus ille nō erat violēt. Ad h̄ at dici pōt q̄ simplr nec violētū nec nāle possumus saluare fm opionē Empedoclis: qz nō ponebat vt debebat nās rerū: cū eo mō quo d̄ nā rez loquebat opoztebat eū ponere violētū z nāle. z iō forte signāter p̄hs nō dixit q̄ lis eēt cā motus nālis. sed ait q̄ magis est causa motus nālis q̄ lis.

Simplr at nisi amicitia aut lis mouet. eoz corporoz nullus motus est neqz mora: sed incōueniēs. Amplius at videtur mota. segregat enī qdē lis. ductus ē aut supius ether nō a lite. sed qnqz inqt vt a fortuna. sic enī cōstituit currēs tūc. multotiēs aut aliter. Qnqz qdē inquit in natū esse ignem supius agi. ether aut ingrediebatur terre pfundās radices.

T.cō. 44.

Ondit q̄ Empedocles d̄dixit sibi ipsi. Circa qd̄ duo facit fm q̄ duplr hoc ondit. sc̄da ibi. (Sitr aut z mundū.) Dicit ergo q̄ Empedocles ponebat q̄ simplr nullus eēt motus corporoz neqz mora. i. neqz qes nisi amicitia aut lis moueat. sed h̄ est incōueniēs: qz amplius p̄ter amicitia aut litē fm ipsum vnr corpora eē mota a fortuna. Jō subdit q̄ segregauit qdē lis. i. aliqñ lis mouit s̄ tñ inqt q̄ qnqz ether ductus est supius nō a lite: s̄ a fortuna. tūc currēs supius cōstituit illū motū sic. s. a fortuna z a casu. multotiēs aut est alr: qz nō est talis motus a fortuna: s̄ ab amicitia vel lite. sic ēt inqt ignes inatū esse supius agi. z tñ qnqz ipse ether vel ipse ignis fm Empedocle ingrediebatur pfundas cavernas terre: videbat enīz Empedocles aquā aliquā eē nāliter calidā. z subius terrā aliqñ esse ignē accēsus. vt huius cās redderet: dixit ignē itrare fortuita radices z cavernas terre. ergo cōtradicebat sibi Emp̄. dicēdo nullum motū eē p̄ter litē z amicitia: z tñ amplius p̄ter hoc ponebat aliqñ fieri motū a fortuna z casu.

Similr aut z mundū siml̄ h̄re inquit in lite nūc z prius in amicitia. quid igit̄ est quod mouet pzimū z cā motus. non enim amicitia z lis. sed cuiusdā hec causa. si utiqz est illud pzincipium.

Ondit q̄ sibi d̄dicebat alio mō. qz iquit mundū silr se h̄re nūc in tpe litis z p̄us in tpe amicitie. volebat. n. q̄ sic nūc qd̄ est tps litis ignis moueret supius nāliter z inferius a casu. Ita prius tpe amicitie qñ erat illud chaos pfusum mouebatur silr. qd̄ igit̄ est p̄ncipalr causa motus nō est amicitia z lis: sed hec. s. lis z amicitia si ē illud tale p̄ncipiū etis cām motus cuiusdā. i. motus p̄ticularis: p̄ticularis enī motus est p̄ticulariter cā motus: qz est talis cā tpe amicitie. z lis tēpore litis: s̄ vlr cā motus in oi tpe nec lis: nec amicitia eē pōt. **N**otādū at q̄ d̄dicebat sibi Emp̄. ponēdo litē z amicitiaz vles z solas cās motus: z dicēdo eē motū silr tpe litis z amicitie: qz vt ad p̄positū spectat p̄rioz p̄rie sūt cāe motū diffil̄ius sunt cāe diffimiles. si ergo silr mō mouet mundus tpe litis z amicitie. illius motus non erit cā nec lis nec amicitia.

Notā dum.

t.c. 45

Incōueniēs at z si aia ex elemētis aut

vnū aliqd̄ eoz. alterationes enī aie qño erūt. vbi gr̄a. musicū eē. z rursus si nō musica. aut memoria aut z obliuio. Palā at qm̄ siquidē ignis aia passiones erunt z quecūqz igni fm q̄ ignis. si aut miscibile corporalia. harū aut nulla corpalis: sed de his alterius opus est cōtēplationis.

Ondit q̄ Empedocles nō potuit saluare oēs alterationes aie. iō aut incōueniēs eē aiaz eē ex elis. aut eē ali qd̄ vnū eloz. qz h̄ posito quō erūt alteratōes aie. vbi gr̄a. musicū eē. qñ dicat. talē passionē aie p̄ elā saluare nō possumus. z rursus sine musica. i. p̄ter musicā quō saluabit in aia aut memoria aut obliuio. Palā enī q̄ si aia est ignis. erūt. i. inerūt ei q̄cūqz sunt passioes ignis s̄z q̄ ignis. si aut aia nō est ignis nec est vnū aliqd̄ elz: s̄z est miscibile z est aliqd̄ cōpositū ex elis: passiones q̄ isūt aie erūt corpalia solū. hozz aut. i. hozz passioē nulla est corpalis. q̄ si aia est elm̄ vl̄ ex elis nō poterit saluari quō aut sit musicū. memoria. z obliuio: qz talia nō sunt corpalia. addit at q̄ de his est opus alterius cōtēplationis. spectat enī h̄ ad libzū de aia. de memoria z reminiscētia.

Nōndū

De elemētis aut ex qbus corpa constituta sunt in qbus qdez v̄ esse aliqd̄ cōe aut trāsmutari inuicē. necesse enī si alterū hozz. z alterz p̄tinere. Quicūqz enī nō faciunt exinuicem gñationē neqz ex vnaquaqz nisi sicut ex pariete lateres incōueniēs. quō enī ex illis erūt carnes z ossa. z alioz qd̄cūqz.

t.c. 46.

Ut dicebat supius corpa nāliter gñabilia z corruptibilia sūt elā. z p̄ nām eloz sunt gñabilia z corruptibilia elata. Postq̄z p̄hs determinauit de gñatione eloz. in pte ista determinat de gñatiōe eltatoz. **N**ōndū aut q̄ ponētes elā itrāsmutabilia ipole ē saluare gñationē mixtoz. Ponētes at elā trāsmutabilia nō ē ipole eos saluare gñationē taliū. est tñ difficile. Duo ergo. fa cēt p̄hs circa partē istā. qz p̄rio premitit h̄ qd̄ dictū ē. sc̄do qd̄ dixerat manifestat. sc̄da ibi. (Illis enī q̄ dicit.) Circa p̄mū duo facit fm q̄ duo p̄ponit. Nā p̄mo ostēdit q̄ negātes trāsmutatioes eloz nō p̄nt saluare mixtoz gñationē. sc̄do ait q̄ p̄cedētes eloz trāsmutatioē gñationē mixtoz de facili saluant. sc̄da. ibi. (Habet aut qd̄ d̄r qd̄nē.) Dicit ergo q̄ de elis ex qbus sunt corpa constituta. in qbus v̄ esse aliqd̄ cōe. i. qz vidēt h̄re cōem mām. Jō supple necesse est dicere de talibus elis q̄ cōtingit trāsmutari inuicē. necesse est enī si alterum hozz cōtingeret z alterū. i. necesse est si elā h̄nt vnam mām q̄ sunt trāsmutabilia inuicē: z ecōuerso si sunt inuicē trāsmutabilia h̄nt vnā mām. sic ergo loquēdū est de elis fm veritatē. s̄z quicūqz h̄c veritates negant z nō faciūt gnōnē eoz exinuicē: nō p̄nt saluare mixtoes. neqz ex vnaquaqz re mixta elā gñabunt. nisi sic ex pariete generant lapides. Incōueniēs ē enī talis positio. qz h̄ posito quō ex ill̄ elis erūt carnes z ossa z qd̄cūqz alioz mixtoz qñ dicat nō est pole.

Nōndū

Uabz at q' d' q'onez ex alterutris generantibus. quo generat ex eis aliud aliqd pter hec. dico aut. verbigra. ex igne est aqua. z ex hac gnari igne. est eni aliqd coe subm. sed utiqz z caro ex eis gnatur z medulla. hec utiqz gnant quomo.

Ondit quo ponetes trasmutatione eloz adinuice de difficili saluat gnatione mixtoz. dicēs q' existentibus gnationibus eloz ex alterutris: qd d' ibi. idest generatio mixtoz. de qua intendimus dicere z tractare hz qd ne z difficultate: qz quociqz gnant ela exinuice difficile est videre quo gnant ex eis mixtu. qd est aliqd aliud pter hec. i. pter ela. dico at. vbigra. ex igne est aq: z ex hac. i. ex aq' ptingit gnari igne. qz e eis aliqd s'm coe. s'z utiqz z caro z medulla gnant ex eis. z quo utiqz h' mixta gnant difficultate habet. **D**einde cu dicit.

Illis qdē eni q' dicit vt Empedocles q's erit mo dus. necesse eni est coponem ee. sic ex lapidib' z lateribus paries. mixtura utiqz hec ex saluatis utiqz erit eltis. scdz pua adinuice copositis. Itaqz utiqz caro z alioz vnu qd qz. **C**otigit itaqz no ex q'cuqz pte carnis gnari igne z aqua. queadmo^m si ex cera gnant utiqz ex hac qdē pte spera. pyramida at ex aliq' alia. s'z ptingebat ex alterutro alterutru gnari. hec qdē igit hoc generat modo ex carne ex quolibet ambo. eis autē q' illo mo dicunt no cotingut sed vt ex pariete lapidis z lateres alutru ex alio loco z pte.

Manifestat qd dixerat. z duo fac' s'm q' duo p'misit. **P**rimo eni ofidit q' negates trasmutatione eloz non pnt mixtionē saluare. scdo manifestat q' ponetes tales trasmutatione de difficili mixtionē saluat. scda ibi. (Si mixt' aut z facietibus.) Dicit ergo q' illis qui dicunt vt Emp. q' negabat trasmutatione eloz quis erit modus mixtionis. vera eni mixtionē saluare non poterat. nece est eni s'm eos mixtura ee copone eloz. sic paries e copositus ex lapidibus z laterib'. mixtura. n. hec erit ex elis saluatis z copositis adinuice s'm pua. sic utiqz dicēdo caroz vnu qd qz alioz mixtoz. sic ptingit itaqz se h're. q' no ex qlibz pte carnis ptingit gnari igne z aqua z alia ela. qz no qlibet po mixti erit mixta. queadmodu g' si i cera impmanf diuerse figure. ita q' ex vna pte gnant spera ex aliq' aut alia pte cere gnabit pyramidalis figura. sic g' ela erut in mixto distincta z absqz fusioe sic distincte figure pnt ee in diuersis p'tib' cere. S'z vt dicebat in ca' de mixtioe ex alterutro. i. ex qlibz pte mixti ptingebat gnari alutru. i. ex qlibz eloz. h' igit ela s'm gnant ex carne: qz ex qlibet. i. ex qlibz pte carnis gnant ambo. i. vtriusqz z et oia miscibilia: s'z eis q' dicit illo mo no ptingut ista. s'z vt ex pariete gnant lapides z lateres: qz alterutru ex alia parte z alio loco gnant. sic gnabut miscibilia ex mixto. qz ex alia z alia pte mixti gnabut aliud z aliud elm. sic g' loquētes vera mixtionē saluare no pnt. **N**otadu at q' si miscibilia eent in mixto saluata mixtio no eet qd vnu. rursuz: qz no esset ibi vna foia p'ngens z retines miscibilia: qd libet eloz

tederet in suu p'piti locu. Si g' ignis maneret sub propria forma in mixto no susteret ibi: s'z cuolaret i regione p'piti. sic et z aer expiraret i p'piti locu. nll' g' mixtu duraret nec existeret p aliqd tps. **D**einde cum dicit.

Silr at z facietibus vna eoz mam hz aliā qone. quo erit aliqd ex ambob'. vbi gra ex calido z frigido aut ex igne z aq'. Si eni est caro ex ambobus. z neutruz eoz neqz rursus copositio saluatoz. qd relinquit nisi maz ee qd ex illis. alterius eni corruptio aut alteru facit aut mam.

Ondit q' pcedetes trasmutatoez eloz d' difficili mixtionē saluat. Circa qd duo facit: qz p' tagit hmōi difficultate. z tacta soluit ibi. (Quapropter qm.) Dicit ergo q' silr facietibus vna maz. eoz eloz si voluit saluare mixtionē. hz aliqua qone. i. difficultate. na quo erit aliqd ex ambob'. i. quo erit mixtio. vbigra quo erit aliqd ex calido z frigido. aut ex igne z aq'. si. n. caro e ex ambob' z est neutru eoz: qz nec est ignis nec aq'. neqz rursus coposito saluatoz: qz no manet ela in mixto saluata s'z p'piti forma: qd reliquet ex illis elis nisi ma. corruptio eni alterius eli vl' fac' altez eloz. vt si corrupaf vnu in aliid: aut fac' maz si no corrupaf vnu elm in aliid: sed resultet ex his elis mixtis aliqd coe vtriusqz: z qz no est eis qd coe nisi ma: z qz relicta sola ma no fit mixtu no erit mixtio ex eis. **D**einde cu dicit.

Quapropt' est qm e z magis z minus calidu z frigidu. qm qdē e simplr alteruz actu po alteru erit. qm at no oio. S'z vt qdē ens calidu z frigidu. vt aut frigidu calidu: qz que miscent corruput intetiones adinuice. tuc neqz ma erit. neqz illoru cotrarioz actu simplr: sed mediu.

Soluit ad difficultate tacta. circa qd duo facit: qz p' facit qd dictu est. z ex solone data assignat modu mixtionis. 2^a ibi. (Scdz id vo qd est po.) Dicit g' q'prop' qm ptingit ee aliqd mag' z min' frigidu qm qdē p'ria copregant: s'z alteru est simplr in po. alteruz vo in actu. i. si alteru potētius d'nat no erit mixtio: s'z alterum. i. erit gnatio alterius eli. s'z qm alteru p'rioze no oio d'nat sed gnant ibi aliqd mixtu qd est vt calm. z frigidu. z vt frigidu z calm: qz no est aliqd p'rioze simplr. sed retinet aliqd de vtroqz: qz tuc miscent z corrupunt intetiones z excellētie p'rioze adinuice z veniut ad qd da tepame tu. i. tuc nec erit ma tm nec actu simplr alteru illoruz p'rioze: s'z resultabit qd da mediu ex vtriusqz. **N**otandu aut q' vna forma vltualr cotinet in alia. vt forma imperfecta in forma pfecta. vegetatiua eni reseruat in sensitiuo. embrio eni p' viuit vita plāte: z postea sentit z viuit vita aialis: z adueniente sensitiuo vt coiter ponit cedat vegetatiuu in po^a mae. vñ ipa foia sensitiuū scdo itroducta pot' q'qd poterat vegetatiuu. pp qd vegetatiuu in sensitiuo reseruat s'z no reseruat ibi in p'pa forma ita q' vegetatiuu plante sit actu z formalr in sensitiuo bruti: s'z resuat ibi vltualr: qz sensitiuū in bruto pt q'qd pot' vegetatiuu in plātis z amplius. vñ p'ho in 2° de aia in illo ca' potētiaz aut aie. ait. vegetatiuu ee in sensitiuo. sicut trigonu in tetragono. triangulus eni no est in tetragono actu: sed vltualr. qz oēs anguli trigoni continent in tetragono z adhuc plures. no est g' inconueniens

t.c.47.

t.c.48

Notadu

t.c.48

Notandum.

t.c.27. z 31.

niens unā formā in per se ordinatis contineri in alia. vel etiā plures forme virtuali pnt contineri in vna: si per se ordinent ad illā. vegetatiuū enī continet in sensitiuo qz per se ordinat ad ipsū. sic et sensitiuū z vegetatiuū in intellectu continet: qz hnt per se ordinē ad illū. Nā z si fm quosdā in quolz aīali sunt ples forme: tñ vt credo in nullo aīali sunt plures aīe. Hoc vīso pz qūo dicere possumus oēs formas miscibiliū referuari in forma mixti: qz p se ordināt ad illā. pz ergo formas eloz referuari in mixto nō formali z actu. sed potētia z virtute. Potest etiā hoc idē alr declarari: qz vt supius dicebat. caliditas pmo cōpetit igni. humiditas aeri. frigiditas aque. siccitas terre. Sic ergo qcqd est caliduz est calm per nām ignis. vt pbat scdo meteo. quodlibz mixtū est calidū: qz est ibi aliquo mō igneū: z est humidū qz est aereū: z frigidū: qz est aqueū: z siccū qz ē terrei. mixtū ergo qz quodā mō hz in se oēs istas qualitates pōt dici igneum. aereum. aquēū. z terreum: quod nō esset nisi in eo aliquo mō referuarent oīa etiā miscibilia. Est ergo etiā in mixto virtute duplr pōt intelligi. vel qz forme subales eloz virtuali continent in forma mixti. vel qz virtutes actiue z passiue eloz aliquo mō referuant in mixto. mixtū enī qz respectu ignis z aque tenet mediū. z est quodā mō tepidū cōgregat in se aliquo mō calidū z frigidū: sic etiā que tenet mediū iter aereū z terrā z est qd quodā mō teperratū. cōgregat in se aliquo mō humidū z siccū. quapropter aliqua liter oēs. 4. qlitates pgregant in mixto. Notanduz qz calidū vel aliquā aliā pma qualitātē duplr aliquid hie pōt ex ordine pmax qlitatū adinuicē. vel ex ordie pmax qlitatū ad pma corpā: lz enī aer nō sit pmo calidus: nec mixtū sit pmo calidū: sed vtrūqz sit tale ex ordine ad aliud. hmoi tñ ordo alr referuat in aere z alr in mixto. aeri enī cōpetit calidū ex ordine ad humiduz aereū. humidū enī aereū est qñ p se instrum calidi. z p se substernit calido. 3o aer cū sit p humidus. oz qz deinde z quasi ex psequēti sit calidū. in mixto autē non sic. non enī ex mixtū calidū: qz z per se z pmo cōpetit aliqua qualitas pma z ex ordine ad illā cōpetat ei caliditas: sed iō est mixtū calidū: qz hz ordinem ad primū calidū: vt ad ignē. z est humidū: qz hz ordinē ad pmiū humidū. vt ad aerē. Ideo aer ex eo qz dicit calidū nō dicitur pprie participare ignē. nec oz dici mixtus: sed elata picipando qlitates pmas sunt mixta: qz per eas picipant nās eloz. cōpetit enī eis habere tales qualitates nō solū ex ordine eoz adinuicē. sed ex ordine ipsa rā qlitatū ad pma corpā. Notandū et qz mixtū est primoz corpoz z eloz. pprie loquēdo. iō nō qlibet picipatio cuiuslibet nāe facit mixtionē. pp qd si aliqua forma participat nām aliquaz formaz: nō oz qz dicat mixta ex illis. hec autē difficilius declarari hnt in cao mixtionē. Notādū et qz nō solū mā pōt dici qd cōe ipsis elis. sed etiā ipsa forma mixtionis inquātū in ea virtuali referuant oēs forme eloz quid cōe dici pōt. Cū ergo arguit si nō remanet aliqd eloz in actu: sz remanet aliqd cōe. igit remanet mā. arguit ex insufficiēti z peccat rō per fallaciā pntis. non enī relinquif sola mā ex mixtionē: sed resultat in quedā nā 3a que potest dici quid cōe z quid mediū. vt ostensum est.

l.c.4.

Notā dum.

Notā dum.

Notā dum.

vtiqz mixta alia ex ptrarjjs elemētis aut ex elemētis. z alia elemēta ex illis pō q liter entibus. non ita vō vt mā: sed scdm predictū modū. z erit ita qdē mixtio. illo vero modo mā scdm qz generatur.

In pte ista determinat modū mixtionis. z tria facit. qz pōndit qd est modus mixtionis. 2o manifestat qle mediū est illū qd resultat ex mixtionē: qz est mediū diuisibile nō punctale. 3o pbat oīa miscibilia pcurrere ad gñationē mixti. 2a ibi. (Om̄ aut patiumf.) 3a ibi. (Oīa illa.) Dicit g qz fm qz vnū eloz est pō magis calidū aut frigidū. vel p̄rie: qz forte est vnū calidū. vel vnū frigidū. fm hāc rōnē miscibilitū erit rō z modus mixtionis. Pōt g eē mixtū rōnē. i. rōnabilr. vel rōnē ipsoz miscibilium pōt esse pō. i. virtute duplr vel triplr calidū vel frigidū vel fm alium talē modū: z qz sic miscibilia referuant in mixto. iō erunt vtiqz alia mixta ex contrarijs. aut ex elementis cōtrarjjs: z alia etiā erunt potētia ex illis qliter entibus. Nā mixta generant ex elemētis p cōpōnē. etiā gñant ex eis p dissolōnē. sunt enī potētia elemēta in mixto. nō ita vō vt mā solū. sed z erit ita qdē mixtio fm predictū modū. vt saluat virtus miscibilium in mixto. Illo vō mō q̄rto nō remanet nisi mā z erit id qd generat: qz tūc nō mixtio sz gñatio. Deinde cū dicit.

l.c.48
l.c.49

Om̄ aut patiumf p̄traria scdm in primis determinationē. est enī actu calidū potētia frigidū. z actu frigidū pō calidū q̄propf. si nō coequant trāsmutāt iuicē. similiē at z in alijs ptrarjjs: z p̄rio ita elemēta trāsmutant. ex his enī fieri carnes z ossa z q̄talia. calido qdez gñato frigidō. frigidō at calido. qñ ad mediū veniunt hāc enī neutruz. mediū enī multa z non indiuisibile. Similiē aut z siccū z humidū z alia talia scdm medietatez faciunt carnem z os et alia.

Ondit qle est mediū in mixtionē. dicēs. qz p̄ria patiumf adinuicē fm determinationē habitā p̄rius. Nam actu calidū est potētia vt fiat frigidū. z actu frigidū est potētia vt fiat calidū. Quapropter si nō coequant miscibilia: z vnū oīno supat z vincit aliū: trāsmutant iuicē. i. vnū p̄uertit in aliū. z mā q̄ ē sub foza vni efficit sub foza alterius. z qz nō manet nisi mā solū nō est ibi mixtio sz gñatio: s̄lr at se hz in alijs p̄rijs. vt in hūido z sicco: sz supple si etiā s̄nt aliq mō coeqta etiā ita se hntia trāsmutant. z postea ex his trāsmutatis z adēq̄tis gñant carnes z ossa z ea que sunt talia mixta. Nā calido quidē remisso z gñato aliquo mō frigidō z frido facto calido qñ ad mediū veniūt tūc fit mixtio. z hanc medietatē ptingit eē neutruz miscibilitū. z hmoi mediū est multi spatij z multū amplū: z nō est indiuisibile: z qd dēz est de calido z frigidō. s̄lr se hz circa siccū z hūidū: z alie due p̄rietates fm medietatē z quādā adēq̄tionē faciūt carnē z os z alia talia. Patet ergo qz modus mixtionis est fm modū miscibilitū. est enī mixtum duplo calidū qz frigidū vel eō. fm qz aliter z aliter cōueniunt miscibilia in ipso. Itē pz qz miscibilia adēq̄ta faciūt mixtū qd est quasi mediū qd daz respectu miscibilitū. z h mediū nō est punctale sed magnitudie lati

Secundū id vō qd est pō magis calidū aut frigidū vel p̄trarie alterutrū. scdz hāc rōnē z rōe dupliciter calidū potētia qz frigidū vel tripliciter. vel secundū aliū talē modū erūt

Egidii De gene. 7 cor.

itudinis. sic enim imaginari debemus q̄ sicut sanitas existit in q̄dā adēctione miscibilitū. sanitas enī requirit humores adequatos. nō tñ statiz cū vnus humor superat aliū tollit rō sani. si enī sic punctatū vellemus accipere equationē humorū nullus forte esset sanus. hz ḡ illa eq̄litas magnā latitudinē: cū d̄r quis infirmus donec humores tñ se supent adinuicē q̄ corpus cui⁹ humores illi existunt nō possit facere opus sani. sic miscibilia equant in mixto. nō punctatū. qz sic iposē est coeq̄ri: sed tūc d̄r miscibilia eq̄ta qm̄ nō tñ se superāt adinuicē q̄ vnū possit corrūpere aliū z p̄uere ipz in nām ppriā: hec autē equatio nō est punctalis. imo mltis modis hz fieri. z fm̄ q̄ cōcurrit ibi plus vel minus de calido z frigido. z humido z sicco. ḡntat inde caro z os. z aliud z aliū mixtū. Immo ēt eq̄tio illa que requirit q̄libet genus mixti nō ē p̄ctalis. caro. n. p̄t ḡnari ex maior z minor: eq̄tione eloz. nō. n. eādē equationē requirit caro hoīs z leonis. imo in ipsa carne humana nō ē eq̄tio punctalis. sed fm̄ aliā z aliā cōplexionē p̄currit ibi alia z alia eq̄tio miscibilitū. z q̄ plus est. in eādē cōplexione sunt diuersi modi equationū prout magis z minus accedit ad cōplexiones illā. tot ergo hz gradus z tot modos h̄ mediū z hec aq̄tio miscibilitū. q̄ q̄t sub variatione non cadit. **Deinde cū dicit.**

t.c.49.

Oia enī mixta corpa quecūqz circa locū sunt ex oib⁹ cōposita sunt simplicib⁹.

T.c.50.

Quidit q̄ ad cōpositionē oium mixtoꝝ p̄currunt oia elā. z duo facit. qz p̄mo pbat h̄ p̄ rōnez. sc̄do probat h̄ per effectū z quasi per signū ibi. (Testificari autē v̄r.) Circa primū duo facit. qz primo p̄mittit q̄d intendit. sc̄do probat p̄positū ibi. (Terra quidē inest.) Dicit ergo q̄ oia mixta corpora quecūqz sunt circa mediū locū. cōposita sunt ex omnibus simplicibus corpozibus idest ex oibus elemētis. **Notandū autē q̄ dixit mixta circa mediū locū ad d̄rias mixtionis de qua determinatur in li. meteo. que fit in alto. Ibi enī nō ita proprie reſuatur ratio mixtionis sicut in mixtis que sunt circa mediū locum. **Deinde cum dicit.****

Notandū

Terra q̄dem inest oibus: qz vnū q̄d q̄ est maxime z multum in proprio loco.

Notandū

Probat q̄d dixerat. z duo facit: qz primo pbat q̄ ad ḡnationē mixti cōcurrit terra z aq̄. sc̄do q̄ cōcurrit ibi aer z ignis ibi. (Qm̄ igit ḡnationes.) Prima diuidit in duas. qz p̄mo ostēdit q̄ cōcurrit ibi terra. sc̄do q̄ cōcurrit ibi aqua. sc̄da ibi. (Aqua at̄ qz oz.) Dicit ergo q̄ terra q̄dē inest in omnibus talibus mixtis: qz vnū q̄d q̄ est maxime z multū. i. maxime z frequēter in proprio loco. Si ḡ mixta v̄ plurimū sunt in terra. pprius locus eoz terra est. q̄d nō esset nisi ad mixtionē eoz cōcurreret terra. **Notandū autē q̄ hec rō nō solū pbat terrā cōcurrere ad omnia mixta. sed etiā ostēdit q̄ in omnibus mixtis d̄nat terra. vnū q̄d q̄ enī mixtoꝝ tendit ad locū fm̄ inclinationē elī d̄stantis i ipō. **Dide cū dicit.****

Aq̄ at̄ qz oz terminari q̄d cūqz cōpositū. sola at̄ est simpliciu bñ terminabile aq̄.

Quidit ad ḡnationē mixti p̄currere aquā. z duo facit fm̄ q̄ duas rōnes ad hoc adducit. sc̄da ibi. (Amplius autē z terra.) Dicit ergo q̄ aqua cōcurrit ibi: qz opz q̄d est cōpositū z mixtū bene terminari: oz enī vnam partem esse bene terminatā z bñ cōpactā alteri parti. sed de numero simplicium quidem bene terminabile est aqua. **Deinde cū dicit.**

Amplius autē z terra sine hūido nō p̄t

cōmorari. Sz hoc ē q̄d p̄tinet. si enī auferat oio ex ipsa humidū. decidit vtiqz terra q̄dē igit z aq̄ pp has isunt causas.

Adducit sc̄das rōnez qz terra sine hūido nō p̄t morari. sed hec. saq̄ z humidū est q̄d cōtinet terrā. si. n. oio auferat hūidū ex ipsa terra decidit supple terra in puluerē. pp has igit cas terra z aqua insunt in oī mixto.

Notandū autē p̄mā rōnez de aqua ab hac sc̄da in hoc differre: qz p̄ma simplr arguit ad ḡnationē mixti p̄currere aquā ad h̄ q̄ mixtū sit bene cōpactū z bñ terminatū. hec autē rō sc̄da arguit hoc sp̄alt ex parte terre q̄ sine humido nō p̄t subsistere z esse cōpacta. **Notandū etiā q̄ humidū aereū aliud mixtū terre nō cōsolidat eā nec facit eā cōpactā. sed magis expirat ab ipa. requirit ḡ ibi humidū aq̄uē. **Deinde cū dicit.****

Notā dum.

Notā dum.

Aer at̄ z ignis qm̄ p̄ria sūt terre z aq̄. terra q̄dē aeri. Igni v̄o aq̄ p̄traria ē. vt p̄tingit subaz sube p̄traria esse. qm̄ igit ḡnationes ex p̄trariis sūt. isūt. altera at̄ extrema p̄trarioꝝ nece z altera iesse. q̄ prop̄ in oī cōposito oia simplicia erunt.

Quidit ad ḡnationē illoꝝ p̄currere ignē z aerē. dicit. qz aer z ignis p̄currūt ad ḡnationē talitū. qm̄ sunt cōtraria terre z aque. terra enim est cōtraria aeri. aqua vero igni. vt cōtingit subam sube esse p̄traria. Si ergo generationes sunt ex cōtrariis z insunt in mixtis altera extrema p̄rioꝝ vt terra z aqua: necesse est in eis insere esse altera extrema. v̄z ignē z aerē. q̄ p̄pter in oī cōposito erūt oia simplicia corpa. i. oia elā. **Notandū autē q̄ dicit si p̄tingit subam sube eē p̄ria: qz p̄ oēm modū nō repit rō p̄rietatis in suba. vt p̄t h̄ri ex. s. p̄hycoz. est enī vna forma subalis p̄ria alteri. fm̄ q̄ in vna forma claudit p̄uatio alterius. maior autē z minor p̄rietat talitū formaz inotescit nobis. put q̄litates sequētes magis z minus cōtrariant adinuicē. **Notandū etiā q̄ qz mixtū nō v̄z h̄re q̄litates eloz intentas z excellentes. sed eas v̄z h̄re mixtas z tēpatas. iō nō sufficiūt elā frigida ad cōpōnē mixti nisi p̄currāt ibi elā calida p̄tēperātia frigiditatē illoꝝ. Ex sola ergo terra z aqua nō fit mixtio: sed requirit ibi aer cōtēperās excellentias terre cui p̄riat: requirit et̄ ibi ignis cōtēperās excellentias aque ad quā h̄z p̄rietatē. **Deinde cū dicit.******

Notā dum.

t.c.10.

Notā dum.

t.c.50.

Testificari autē v̄r z nutrimentū vniuscuiusqz. oia q̄dē enī nutriunt eisdē ex q̄bus sunt. oia enī ex mixtis nutriunt. etenim quecūqz vidēt vno solo nutriri vt aqua plante. multis nutriunt. mixta est. n. aq̄ terra iō rustici tētant miscētes irrigare.

Probat q̄d dixerat per quēdā effectū. vt per ea que videmus in nutrimento. In nutrimento autē est duo cōsiderare. v̄z. alimēta z id q̄d est rō alēdi. Duo ergo facit fm̄ q̄ dupl̄r pbat intēti. p̄ enī pbat hoc ex ipso alimēto. sc̄do ex rōne alēdi. z ibi. (Qm̄ autē est nutrimentū.) Dicit ergo q̄ nutrimentū vniuscuiusqz v̄r testificari q̄ ad mixtionē cōcurrūt oia elā. Oia enī ex eisdē nutriunt z sunt. sed nutriuntur ex mixtis z ex cōpositis ex omnibus elis q̄d p̄z per locū a minor. Nā quēdā d̄r nutriri vno solo elō vt plāte: z quēdā vidēt nutriri sola aqua. nutriunt enī multis: qz nutriunt aqua mixta terre. Iō rustici tentant irrigare plātas miscētes. supple simum

t.c.50.

simū cū aq̄. vel vt alia l̄ra supplet: miscētes aq̄ steruus abundāter. si enī sola aq̄ nutriendi fruste frustra apponere eis simus z stercoza. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Qm̄ aut̄ est nutrimentū quidē māe qd̄ nutrit aut̄ coniunctus est māe forma z spēs rōnabile iā solū simpliciuū corporuz nutriri ignē oium exinuiēcōgnatorz. quē admodū z p̄ores dicūt. solus enī z maxime est spēs ignis qz inatus ē ferri ad terminū vnūq̄qz at̄ inatū est ferri sui ipsi⁹ regionē. forma enim z spēs in terminis oium. qm̄ qdē igit̄ oia corpa ex oibus cōstituta sunt simplicibus dictum est.

¶ Probat intentum ex pte eius qd̄ est rō alendi. dicēs. q̄ nutrimentū hz rōnē māe. qd̄ vero nutrit. i. rō nutriendi est forma z spēs cōiuncta māe. Rō enī nutriendi est forma que p̄ calozē digerentē p̄uertit ad se cibū. caloz ḡ est rō alendi qd̄ p̄cordat apparentibus: qz rōnabile est solū ignē de numero simpliciuū corporuz exinuiēcōgnatorz nutriri. solus enim ignis maxime nutritur: qz in eo maxime abundat caloz: qz sicut p̄iores dicunt solus ignis maxime est spēs. i. est maxime formalis. qz p̄ qz innatus est ferri ad terminū. i. ad circūferentiā celi. z qz vnūq̄qz innatum est ferri ad regionē sui ipsius cuius forma z spēs oium insunt in terminis. i. in celo: qz celum maxime formale ignis qui est natus ferri ad celū multū participabit de forma: z tūc suppleatur rō: qd̄ qz nutrimentū aggregat in se māz z formā: que nutritur nō solū cōstant ex elis frigidis que sunt q̄si mālia. sed etiā cōstant ex calidis que sunt q̄si formalia. **¶** Notanduz aut̄ has duas rōnes sic se h̄et: qz p̄ma rō de nutrimento. magis arguit: nutrita p̄stare ex elis frigidis. arguit enī plātas p̄stare ex aqua z terra: qz nō nutriunt sola aq̄. sed nutriunt aq̄ mixta terre. hec aut̄ rō sc̄da magis arguit ea q̄ nutriunt p̄stare ex elis calidis: qz caloz maxime est rō alendi. si ergo fiat nutritio nō sufficit q̄ cōcurrat ibi nutrimentū: sed requirit̄ ibi caloz z spēs cōuertēs ipsum. p̄ qd̄ corpa ita nutrita ex oibus elementis constant: qz cōgregant in se taz̄ elā calida q̄ frigida. Posset aut̄ aliq̄ mō ex qualz dictaz̄ rōnū p̄cludi hec corpa nutrita p̄stare ex oibus elis. ambo tñ̄ s̄l̄ sumpte efficacia cum p̄cludit̄ intentū. **¶** Notādū etiā q̄ sicut nutrimentum plantarū non est terra solū nec aqua solū. sed requiritur ibi mixtio terre z aque. sic rō nutriendi non est caloz ignis solū. nec caloz aeris solum. sed requirit̄ ibi vterqz caloz. caloz enī. ignis ibi p̄currit qz est maxime formalis. caloz aut̄ aeris qz est multū. p̄portionatus vite. fundat̄ enī hm̄ōi caloz in quo v̄ vita cōsistere in humido: qz vita cōsistit in calido z hūido. ergo ad compositiones plantarū p̄currunt oia elā si bñ̄ respicimus nutrimentū eaz̄. z id̄ qd̄ est rō nutriendi. z sicut plāte cōstāt ex oibus elis. sic et̄ oia mixta ex oibus elis p̄stant.

Notandum.

Notandum.

Notandum.

¶ Notādū etiā q̄ dicit spēm z formā oium esse in terminis. celū enī qd̄ terminat sperā actiuoz z passiuoz est quasi ois forma: in quātū virtute eius efficit̄ ois forma h̄ in terminis gñata. Ultimo epilogat. dicēs. q̄ dictū est q̄ oia corpa mixta sunt p̄stituta ex oibus simplicibus corporibus idest ex omnibus elementis.

¶ Elia v̄o sunt quedā generabilia z corruptibilia z gñatio p̄tingit eis q̄ sunt circa mediū locū. dicē

dū de omni generatōe simpliciter. quot. **¶** T. c. si. z que eoz p̄ncipia. facilius enī sic singularia inspiciemus quando de vniuersalibus accipiemus p̄ius.

¶ Ut dicebat̄ in hoc li. tria sunt p̄ncipalr̄ tractanda. v. z. de gñatione z corruptione. de nā gñatorz z corruptorū. z de causis z de p̄ncipijs gñationis z corruptionis. Expeditis duabus p̄tibus: qz in p̄ li. determinatū fuit de gñatiōe z corruptiōe. z de alijs motib⁹ simplicibus. In p̄ncipio v̄o sc̄bi libri actū fuit de nā gñatorz z corruptorū. z de gñatione eloz z elatorz q̄ nāl̄r gñantur z corrupunt̄. In hac vltia pte hui⁹ op̄is aggredit̄ p̄s tertiuū intentū p̄ncipale. qz determinat̄ de causis z p̄ncipijs gñationis z corruptionis. circa qd̄ duo facit. qz p̄ p̄tinuat se ad dicēda. 2.º requirit̄ de intento ibi. (Sunt enī **¶** T. c. si.

z nūero.) Dicit ḡ q̄ qz sunt qdā corpa gñabilia z corruptibilia z gñatio z corruptio p̄tingit eis q̄ sunt circa mediū locū. nō his q̄ sunt in spera actiuoz z passiuoz. **¶** Tō dicēdū ē simplr̄ de oī gñatione z oīdēdū est q̄ z quot sūt p̄ncipia eoz. i. gñatorz: qz facilius inspiciemus singularia. si q̄si: vt cū requirit̄ negotiū z tps accipiem⁹ prius p̄siderationē de v̄libus p̄ncipijs. **¶** Notādū aut̄ q̄ iste liber respectu li. phycoz z respectu ce. z mū. vt sup̄ dicebat̄ q̄si p̄ticularis est. In hoc enī li. nō arguit̄ de oī mobili. nec ad hoc libz̄ spectat̄ directe determinare de causis v̄l̄r oīs motus: s̄z v̄l̄r de causis alicuius motus z aliquoz mobilū: nō est icōueniēs tractare i hoc li. **¶** Tō p̄s signāter ait q̄ qz qdā corpa sūt gñatiua: z qz gñatio est solū in his q̄ sunt circa mediū z q̄ sunt in spera actiuoz z passiuoz. **¶** Tō in 13 libro p̄t̄ dici v̄l̄r de p̄ncipijs oium gñatorz. **¶** Nōndū ē q̄ 13 p̄sideratio huius libri sit q̄si p̄ticularis re^o ce. z mū. z li. phy. est tñ̄ quasi v̄l̄r z cōis resp̄ctū alioz. **¶** Tō ait q̄ sciētes has p̄siderationes v̄l̄r hēbim⁹ v̄ia ad singularia. i. ad singulares z p̄ticulares p̄sideratiōes alioz libroz. **¶** Deīn cū. d.

T. c. si.

Nōndū

Nōndū

¶ Sūt enī z numero eq̄lia: z genere eadē p̄ncipia que in sempiternis z in p̄mis. hoc quidē enī est vt materia hoc at̄ vt forma. **¶** Oportet aut̄ z adhuc tertium existere. nō enī sufficientia ad generandum duo. quē admodū neqz in p̄mis.

¶ Exequit̄ de intento. Ad cuius euidētiā nōndū q̄ cāe gñationis z corruptionis sunt mā z forma z efficiēs. sed de mā z forma determinatū est in p̄cedētib⁹ capitulis. **¶** Tō hīc p̄ncipalr̄ itendit̄ nō de ql̄bet cā gñatiōis z corruptionis. S̄z de efficiēte. duo ḡ facit qz p̄ ostēdit̄ tria eē p̄ncipia gñationis z corruptionis. v. z. māz z forma z efficiēs. 2.º spāl̄r̄ icipit̄ tractare de cā efficiēte. (S̄z hī qdē sufficūt.) Circa p̄mū duo facit p̄m qz dupl̄r̄ ostēdit̄ itēti. sc̄da ibi. (V̄t talia qdē.) Prima rō talis. hec corpa gñabilia z corruptibilia s̄z analogiā quādā imitant̄ corpa sup̄celestia z p̄ma. ergo genere z nūero sūt eadē z eq̄lia p̄ncipia que sunt in istis gñabilibus. z in sempiternis z p̄mis. hoz̄ enīz p̄ncipioz. hec enī est vt mā. hec aut̄ vt forma. **¶** Oportet aut̄ adhuc tertiuū existere. i. efficiēs. Duo. n. p̄ncipia. i. mā z forma absqz efficiēte nō sūt sufficientes ad gñandū sicut nec in p̄mis. i. in celestibus nō sufficit ad mouendū mā z forma sine motore.

T. c. si.

¶ Notādū ē q̄ gñatio z ois motus ad formam sumit originē ex motu ad vbi. iō ois talis mot⁹ hz analogiaz ad motū localē: z qz effectus nō est simplicior sua cā. p̄ncipia at̄ que p̄currūt ad motū localē oīs p̄currere ad

L.c.12.

gñationē. Ad motū at localē pcurrit ibi mā: qz oz ima-
ginari mām in re mota. i. in re q̄ mouet. vt dr̄ 2° mete.
sc̄do pcurrit ibi forma: qz qd̄ est subz motus est aliqd̄ in
actu. potētia enī pura z mā p̄ma in se p̄siderata nō pōt
esse suba motui z trāsmutationi. vt probat. 3° cōcurrit
ibi efficiēs: qz oz rē motū h̄re motorē. z si hec talia p̄n
cipia mā forma z efficiēs pcurrunt ad motū localem.
multo magis cōcurrūt ad motū gñationis. cuz gñatio
presupponat motum p̄m situm. z omne gñabile sit mo-
bile fm̄ localē motū. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Et materia quidē in generabilib^o qd̄
possibile est esse z non esse causa.

¶ Probat h̄ idē alia via. on̄dit. n. q̄ ad eē gñabilitū cō-
currit ibi mā. z p̄ter mām pbat q̄ pcurrit ibi foza z effi-
ciēs. Intēdit at talē rōnē: qz qd̄ pōt eē z nō esse hz māz
p̄m sui: z sunt mālia. gñabilia p̄nt esse z nō eē. ḡ sunt
mālia. In hac at rōnē sic p̄cedit: qz p̄ tāgit id̄ in q̄ stat
vis maioris. 2° ponit quādā diuisionē ex q̄ h̄r minor. 3°
p̄cludit itentū. 2ª ibi (hec qd̄ enī.) 3ª ibi. (Jōqz vt mā.)
Ponit ḡ vim maioris dicēs. id̄ qd̄ se hz vt mā est causa
gñabilibus: qz est possibile ea esse z nō esse. qz qd̄ enīz
pōt esse z nō esse hz mām. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Hec qd̄ enī ex necessitate sūt vt eter-
na: horū aut̄ hoc qd̄ impole nō eē: hoc
autē impole eē: qd̄ nō cōtingit circa ne-
cessariūz aliter se h̄re: quedā vero possi-
bile esse z nō eē qd̄ est generabile z cor-
ruptibile. qñqz quidē enī hoc est qñqz at
non est hoc. q̄propter necessariū gñatio-
nē z corruptionē circa pole esse z nō eē.

Ponit quādā diuisionē in qua h̄r minor. dicēs. q̄ hec qd̄
dē. n. ex necessitate sunt vt eterna z horū eternoz h̄ im-
pole est eē. Necessariū enī versat̄ circa id̄ qd̄ impossi-
bile est alr̄ se h̄re. pp̄ qd̄ necia sunt tā impole existētia
quā imutabilr̄ entia. quedaz vō sunt mediā iter illa. vt
ea que est possibile esse z nō esse. Nā hoc q̄ est gene-
rabile z corruptibile qñqz qd̄ est: qñqz aut̄ nō est. s. h̄
h̄ gñabile nō est. q̄propt̄ necessariū est gñationē z cor-
ruptionē eē circa pole eē z nō eē. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Ideoqz vt materia qd̄ hec cā est ge-
nerabilibus. vt at̄ cuius grā forma z spe-
cies: hec at̄ est rō vnuscuusqz substātie.

L.c.52. **¶** Oportet aut̄ adesse z tertium: qd̄ oēs
quidem somniant: dicit autē nullus.

¶ P̄cludit q̄nē itentā. v. gñabilia eē mālia. z p̄cludē-
do q̄ eoz cā est mā. on̄dit cās eoz eē formā z efficiēs
dicēs. Jōqz hec q̄ se hz vt mā ē cā gñabilib^o: z qz foza z
spēs est illō pp̄ quā est mā. z q̄ est rō q̄re mā sit: erit et̄
cā taliū gñabilitū: z si mā z foza sunt cāe ipsoz gñabi-
litū. oz ibi adesse tertiu p̄m. s. efficiēs. qd̄ oēs antiq̄ phi-
somniaz: qz nullus eoz de cā efficiēte dic̄ sermonē cer-
tū. vt ex q̄ntū. **¶** Nōndū at̄ q̄ p̄n^o z cāe gñabilitū vno
mō sunt duo. alio mō tria. alio mō. 4. z alio mō. 5. mā
enī z forma sunt hmōi p̄n^o intrinseca. z p̄ se faciūt ad eē
rei. puatio aut̄ iter p̄n^o intrinseca cōputari pōt. sed nō fa-
cit ad eē p̄ se sed p̄ accūs finis vō z efficiēs sunt cāe ex-
trinsece z manētēs. alr̄ tū z alr̄. qz efficiēs mouet p̄p̄:
finis metapho^o vt. s. on̄suz fuit. si ḡ accipiam^o p̄n^o intrin-
seca p̄ se faci^o ad eē gñabilitū sic sunt duo mā z foza. si
vō cū p̄ncipijs intrinsecis p̄ se faciētibz ad esse cōnu-

Nōndū

merent̄ cāe extrinsece mouētes pp̄ria. sic gñabilitū tria
sunt p̄ncipia. mā. forma. z efficiēs. finis. n. iter tales cās
cōputari nō poterit. qz nō mouet. put̄ dictū est. Sūt et̄
hec p̄n^o alio mō tria. v. s. si accipiant̄ oia p̄n^o intrinseca
sive sint talia p̄ se sive p̄ accūs. z sic mā forma z puatio
sunt p̄n^o gñabilitū. Si vō accipiant̄ p̄n^o intrinseca faciē-
tia p̄ se ad eē. z extrinseca mouētia sive moueāt pp̄rie
sive metapho^o. sic sunt. 4. duo intrinseca vt mā z foza
z duo extrinseca. vt finis z efficiēs. si vō accipiant̄
p̄n^o q̄cūqz mō sive sint intrinseca sive extrinseca. sive faciāt
ad eē p̄ se sive p̄ accūs. sive moueāt pp̄ se sive metapho-
rice. sic sunt. 5. tria intrinseca. mā. forma. z puatio. z duo
extrinseca. finis z efficiēs. Ex h̄ aut̄ p̄z p̄rouer̄sia: que
cōsurgit ex hoc loco ad p̄m p̄hycoz. Ibi enī cōputant̄
tria p̄n^o gñabilitū. mā. forma. z puatio: hic aut̄ mā foza
z efficiēs. Nā vt d̄c̄z ē p̄n^o vt sunt tria dupl̄r p̄nt accipi
z vno^o accipiunt̄ hic. z alio mō ibi. **¶** Deinde cū dicit.

t.c.64

¶ Sed hi qd̄ sufficiēter existimauerūt
cāz eē gñari sp̄erū nāz quē admodum in
p̄hedrone socrates: et enī ille increpans
alijs vt nihil dicētib^o suppōit qm̄ se etiū: h̄
quidē spēs: hec aut̄ participalia speciez
z qm̄ esse quidē vniū qd̄qz dicit̄ sc̄dz: ge-
nerari aut̄ sc̄dz susceptionē: z corrumpi
sc̄dm̄ electionē: quapropter si hec vera
sunt spēs existimant ex necessitate cau-
sas esse generationis z corruptionis.

¶ Incipit sp̄alr̄ ingere de cā efficiēte gñationis z cor-
ruptionis. circa qd̄ duo facit. qz p̄ d̄terminat̄ d̄ hac cā fm̄
opionē alioz. sc̄do fm̄ pp̄ria ibi. (Nobis eē vtr̄.) Cir-
ca p̄m duo facit: qz p̄ ponit alioz opiones. sc̄do eas im-
probat ibi. (Neutri aut̄ dicit̄ bñ.) Circa p̄m duo facit
qz circa h̄ duas opiones ponit. 2ª ibi. (H̄ at̄ ip̄az māz.)
Ponit p̄ opionē platonis. dicēs. q̄ hi. s. Plato z sui se
quaces: existimauerūt nām specierū. i. nām idearū sive
ideas esse sufficiēter causam ad generari. i. ad hoc vt
gñatio fiat: quē admodū Socrates. i. Plato dixit̄ i phe-
drone. i. in illo libro. z enī ille. s. Plato increpans alijs
q̄ nō ponebat̄ ideas q̄si nihil dicētibus. supponit̄ enī
plato q̄ sunt duo gñā entiu. q̄z hec qd̄ se h̄r vt spēs
z forme. h̄ at̄ sūt mālia z p̄ncipalia sp̄erū. Nā fm̄ ip̄m
vniū qd̄qz dr̄ esse fm̄ sp̄em: z dr̄ gñari fm̄ susceptionem
sp̄ei: z corrūpi fm̄ electionē. i. fm̄ ablectionē sp̄ei. qz qd̄
enī est vt dicebat̄ est per ideā. z qz qd̄ corrūp̄t̄ pat̄t̄ h̄
q̄ ideā p̄dit̄. q̄propt̄ si hec ē nā idearū vt estimāt̄ Pla-
tonici: p̄tingit spēs z ideas ex necessitate esse cās gñā-
tionis z corruptionis. **¶** Notādū at̄ Platonē credi-
disse ideā z mām quā dicebat̄ p̄ncipare ideā esse suffi-
ciētē cām gñationis absqz alia cā efficiēte. **¶** Notādū
et̄ vt aliqd̄ intelligamus de pōne Platonis q̄ ideas po-
nere nō est incōueniēs. Idee enī sunt quedā exēplaria
rez sepata z abstracta ab omni mā. si enī oia hec infe-
riora reducunt̄ i supercelestia corpa. z oia supercelestia
corpoza reducunt̄ in motorē p̄mū. oz q̄ qz qd̄ hic infe-
rius gñat̄ accipiat̄ esse z formā p̄ virtutē p̄mi motoris.
p̄ma igif̄ cū faciat ad generationē cuiuslibz entis. z qz
qd̄libet agēs agit̄ fm̄ modū nāe sue: qz de^o sūme ē nāe
intellectualis agit̄ intelligēdo. sicut ignis qz est nāe ignee
agit̄ igniēdo. Nō posset aut̄ deus intelligēdo p̄ se opa-
ri ad p̄ductionēz cuiuslibz entis nisi h̄ret in se formas z
ideas oium entiu. Si ḡ Plato posuisset ideas in p̄ma
cā. sed nō posuisset p̄ hmōi ideas pluralitatē deorum.

Notā
dum.
Notā
dum.

L5.18
t.c.18

sed posuisset eas in vno deo z in vno principio: quatum ad h non male dixisset. Na cometator in. i. i. meta. sup illo caplo. Manifestu igit q nullo mo idigemus q sunt idee z forme. negado ideas Platonis. posuit ideas z formas in pmo motore. vult eniz q oes forme hic inferius. pduce recipiunt modu z mensura ex disponibus stellaru: z vt ait. oia hec pueniut ab arce intellectuali ipsius dei: qd qz sic est pcludit ibide. qz oes pportioes z forme que sunt in po in pria ma sunt actu in ipso motore. has pportioes z formas ideas appellare possumus. **Nota** Notadi: z vt magi appeat error Platonis: q sic in declarationibus pmi libri dicebat. Plato z Ari. mo pmo philosophati fuerit. Ari. n. ex sensibilibus intelligibilia pcessit. Plato vo icipiens ab itelligibilibus voluit ad h maia descdere. Jo sic videbat apud itelle ctu sic credidit ee in na reru. videbat eniz q qdditas z vte pnt itelligi no itellectis pticularibus. credidit sic ee in rez na. Jo posuit ideas sepataz actu exntes qe dixit ee vlia z qdditas istoz sensibilibus. rursus qz videbat has rones rone z itellectu differre: credidit q sic esset in re. qz propter dixit eas reatr ee distinctas. Jo cu in p ma ca talis diuersitas ee no possit cu sit simplr in fine simplicitatis: no potuit has ideas ponere in vno motore pmo z in vno deo: sed fm has ideas posuit plalitate deoz: z posuit ordine eoz fm ordine ideaz. na sic oes idee z qdditates reducunt in qdditate vnitas z bonitatis. sic oes dij fm ipm reducebant in vnu deu. p^m. qd dixit ee essentia vnitatis z bonitatis. Patet g quo Plato posuit ideas: z qre dixit eas ee plures: z reatr distinctas. z que ordine iposuit in diuinis. Augustinus eni quoda libro q vocat. 83. qonu. caplo de ideis. nitif excusare Platonem. dices Platonem has ideas posuisse in mete diuina. veru qz que perueniut ad nos de Platone z vt Ari. ei iposuit magis sapiut p^{ri}u. Jo via p^{ri}a sumus executi. cu hic intendamus exponere p^{ri}am ab Ari. tradita. **Deinde cu dicit.**

Nota sum.

Hi eni ipsam mam. ab hac eni motu.

Ponit scdam opinionone. dices q hi idest aliq negauerunt causas efficientē posuerunt eniz ipsaz mam ee sufficiens principium generationis. Nam ab hac ma dixerunt esse motum z transmutationem rerum.

t.c.52.

Neutri at dicunt bn. sigde eni sunt cae spes. qre no semp gnant pti nue: sz qnqz qde: qnqz no: entib⁹ z spibus semper z participabilibus.

Positis opionibus negantiu cam efficientē. in parte ista iprobat eas. z duo fac. qz p pmittit q neutri predi ctioz bn dnt. scdo manifestat qd dixerat ibi. (Si qde. n. sunt cae.) Circa qd duo facit. qz p iprobat Platonem q ponebat ideas ee sufficiens p^m effectiuu. gnationis. 2o improbat opinionone illoz dicentiu tale p^m effectiuum esse mam ibi. (Si at mam.) Prima pars diuidit in duas fm q duas rones aducit p Platonem. scda ibi. (Amplius aut in quibusda.) Dicit g q sigde sunt species z idee cae gnationis: quare no semp cotinue generat: sz qnqz sit gnatio qnqz non. Na entibus spibus semper: z entibus participabilibus semper. erit semper generatio. Ente enim idea ignis z ente ma potentie participare z suscipere forma ignis. statiz erit generatio ignis. erit ergo actu ignis qcqd poterit esse ignis. z qcqd poterit gnari statim gnabit. videmus aut p^{ri}u ad sensum. no eniz semp oe possibile generari statim generatur.

Dub^m

Dubitaret forte aliq hanc rone efficaciaz no hze. Na quatucuz sit idea

a ma potes suscipere idee similitudine z pticipare ideā: no tm pp h erit gnatio: qz forte ma si erit disposita. act⁹ eni actiuoz sunt in patiete z disposito. Ad hoc autē di ci pot q sufficit hae rone esse p Platonem. Si eni Plato voluit ideas z participabilia sufficere ad gnatioes negauit oez alia cam effectina. Cu eni disponere sit qd da agere z dispositio seqt ad gnatione sic sufficit idea z ma vt fiat gnatio vel ma seipsam disponet vt ipamet idea q inducet forma disponet mam. qre qcqd poterit gnari statim gnabitur. Amplius in hmoi formis mali bus fm p^m idem est disponens mam z inducens forma. Ignis enim cu generat igne disponit mam ad susceptionem proprie forme. eadem ergo idea inducit formam z disponet materiam z sic idem qd p^{ri}us.

Dubius

Alterius forte dubitaret aliquis qz no opz q existete actiuo z ma ente disposita. vt regrit actio agētis q fiat gnatio. regrit eni vltra hec debita approximatō agētis ad paties. z debita pportio inter ea: qbus no cōcurrētibus no fit actio z passio z no suscipit forma qd est aptu nati ea suscipe. **Ad** h aut dici pot q in agētib⁹ coequalibus vt tāgebat i ar guedo z fiat actio z passio. semp regrit debita approxi matio agētis z paties. ita q ignis in hispania no comburat stupā in sicilia. idee at nusqua sunt fm situ locale. no g magis ei approximat qd est in vna pte orbis qz qd est in alia. vbiēuz g erit materia potes igniri igne tur per ideā ignis quicqd ergo poterit fieri ignis esset ignis. cuius cotrarium ad sensum patet.

Dubius Risto

Alterius et dubitaret aliqz qz non vfr Plato negasse cam efficientem cu poneret ideas principiu effectiuu gnationis. **Ad** hoc aut di ci pot Platonem ideas posuisse ee spcs z qdditates rerum. z qz qcqd est reducit ad cam formalē: pro tato dr negasse cam efficientē: qz no posuit ipsaz esse alia a qdditate z a forma. Nūquā eni efficiēs z forma incidit in idē nūero qz eni. s. inducit forma in hac ma vel in h pticipabili. nequaqs erit qdditas illius in qd iducit sua similitudine z forma. plo tm vt pz i. 7. meta. pōebat ideas ee qdditates illoz pncipabilitu ad qz gnone faciebāt.

Dubius

Alterius forte dubitaret aliqz qz incredibile vfr Platonem sensisse vt ponit Ari. si eni Plato posuisset ideā cu pteicipabili siue cu ma sufficere ad gnatione negasset actiones pticulariu agentiu z tūc negasset sensus: qz negauisset igne calefacere pte calefactibili dicere aut Platonem tm p^hz negasse sensum no vfr puenies. **Ad** h aut dici pot q idē est dicere aliqd z dicere illd ad qd hoc sequit. si eni idee sit cae gnationis z inducūt suas similitudee in ista pteicipabilia no de necessitate regunt alia agentia. Qd enim agēs no inducat similitudine sua in passiuo. vel h est: qz no est approximatū ei. vel qz virtus agētis no superat resistentia passi. p^m aut. s. approximatō fm situ vfr cōpetere actiuo ex eo q determinat ad specialē locū. fm vo vt q agens hz q hmoi no supet passuz cōpetit agē ti: qz no hz oez rone actiu: vt si calidū pte passiuo no calefacit z no cōuertit passiuū ad se. h est qz est icoplete calm z no hz cōez rone calozis: sz si eet aliqd calefacies cōplectēs in se cōez rone calidi oe calefactibile su peraret. Idee g qz ponunt nusqua ee no magis agent in vna partē vnuerfi qz in alia. Rursus qz ponunt qdditates abstracte z separate habebunt oem rone calozis. vt si esset caloz separatus haberet oem rone calozis. Idea ergo ignis qz est ignis separatus habebit omnem rationem ignis. z omne ignibile superabit. si ergo idee sunt pncipia effectina gnationis no sunt necia alia agentia. qd p^hz pro icōueniēti. **Deide** cu dicit.

Amplius at in quibusdam videmus alias causas entis. sanitatem enim medicus facit. et doctrinam doctor. entem et sanitatem ipsa et doctrina. et participabilibus. Sicut autem et in alijs secundum potentiam operantis.

Adducit 2^{am} rationem per Platonem. dicens quod in quibusdam videmus aliam causam esse entem propter formam et materiam. ut in artificialibus. Medicus enim facit sanitatem in corpore. doctor facit doctrinam in anima. Entem ergo sanitatem ipsa et doctrina: et entibus participabilibus. ut entem corpore et anima que sunt quasi materia re^o illorum. nihilominus regit ibi causa efficiens. ut doctor et medicus. Sicut ergo et in alijs propter formam et materiam. siue propter ideam et participabile. oportet ponere efficiens et operans. ut per operantis educat formam in materiam. **Deinde cum dicit.**

T.c.53.

Si autem materiam quod inquiet generare propter motum naturalius utique dicitur ita dicentibus alteras enim et transformationes magis causa generationis et in omnibus assueti sumus hoc dicere efficiens. Similiter et in his que natura. et in his que ab arte. ab arte autem quod dicitur mutans est.

Exegit de 2° optione. et duo facit: quod primo comparat eam ad primum materiam. 2° improbat ipsam ibi. (Sed tamen nec hi.) Dicit ergo quod si aliquid ingerit materiam generari propter motum. id est propter motum et transformationem coniuncta. Sic loquens dicit utique naturalius quod dicitur esse ita sic Plato dicebat. alteras enim et transformationes magis est causa generationis quam idea separata que veli transformationi est coniuncta. In omnibus enim sumus assueti dicere esse efficiens quod est primum motus et transformationis. Nam sicut in his que a natura et in his que ab arte quod dicitur est mutans habet rationem effectivam. Plato ergo nec fuit locutus naturaliter nec artificialiter. quod posuit ideas esse causas affectivas que nec faciunt ad motum nec ad generationem. materia autem aliquo modo est primum et causa motus. magis ergo naturaliter loquitur ponens materiam esse tale primum quam idea.

Non dū

Non dū at quod omne subiectum est aliquid modo causa et primum re^o accituum que sunt in ipso. Antiqui ergo philosophi quod ponebant materiam esse corpus: quod corpus est aliquo modo causa et primum omnium transformationum que sunt in ipso. aliquo modo loquebantur naturaliter ponendo materiam esse primum et causa motus. **Deinde cum dicit.**

Sed tamen nec hi iuste dicunt. materiam enim pati et moveri: movere autem et facere alterius potentie. manifestum autem et in his que arte et natura generantur. non enim ipsa facit aqua ex seipsa animam. neque lignum lectum. sed ars quod circa et hi dicunt non recte. propter hoc. et quoniam natura derelinquit principalem causam. Auferunt enim quod est esse et formam.

T.c.54

Improbat hanc optionem. et duo facit. quod primo improbat ipsam veli putare negabat causam efficientem. 2° putare negabat efficiens principale ibi. (Amplius autem et post.) Dicit ergo quod nec hi dicunt iuste. id est recte. ut habet alia littera: quod materiam competere pati et moveri. movere autem et facere est alterius potestatis: quod pertinet ad potestatem activam non passivam. Manifestum est autem hoc in his que generantur arte et natura. Ipsa enim aqua non generat ex seipsa animam. sed agens aliquid quod naturale hoc facit. nec ipsum lignum generat ex se lectum. sed ars operatur. Cum ergo efficiens sit principalior causa quam materia. propter hoc hi non dicunt recte. derelinquit enim et auferunt causam principalem. auferunt enim causam efficientem et potentiam activam: et per primum auferunt formam et quod quid esse. quod quod est in actu et quod quod agit: agit per formam et ut habet esse.

Subitaret

forte aliquis quod antiqui philosophi ponendo materiam esse principium effectivum non negabant formam et esse. cum ponerent materiam esse corpus et dicerent eam esse aliquid in actu. **A**d hoc autem dici potest. quantumcumque ponerent omnes antiqui philosophi materiam esse aliquid in actu. non tamen ponebant omnes materiam esse actu illud quod debet ex ea generari. aqua enim licet sit actu aqua. est tamen potentia piscis. Cum ergo nihil agat secundum quod est in potentia. (Sicut lignum quod est actu lignum et est potentia lectus quod est quid artificiale.) nisi per virtutem activam artis. Ita quantumcumque sit actu aqua. quod est potentia animal quod est quid naturale non sit actu animal nisi per agens. id est per virtutem activam nature: ideo non sufficiebat ponere materiam esse sic in actu. nisi ultra hoc poneret causam efficientem. **Deinde cum dicit.**

Dub^m

Amplius autem et potentias attribuunt corpori. propter quas generantur valde organice. auferentes eas que secundum spiritum causam: quoniam enim innatum est: ut inquirunt: calidum quod est segregare. frigidum autem congregare: et aliorum unumquodque. hoc quod est facere. hoc autem pati: ex his dicitur et per hec omnia alia generari et corrumpi.

T.c.54

Improbat hanc optionem. putare negabat causam efficientem principalem. **A**d cuius evidentiam notandum quod quod omne agens est prestantius patiente. et efficiens est prestantior materia. ut potest haberi ex 3° de anima. omne efficiens est principale causa respectu materie. verumtamen quod inter efficiencia est ordo quodam. unum efficiens est principale alio. ut supercelestia in agendo principale sunt istis inferioribus. Negare ergo causam principalem potest intelligi dupliciter. vel respectu materie: et sic est negare omnem causam efficientem: vel potest negari causa principalis in agendo: et sic negare principale causam est negare agens principale et non veli omne efficiens. **N**otandum etiam quod ponere materiam esse sufficiens primum activum generationis dupliciter potest intelligi. Primum quod materia faciat seipsam in actu. ut quod aqua ex se ipsa faciat animam. et quod hoc ponit negat omnem causam efficientem: et dicitur negare causam principalem. putare omne efficiens principale causa dicitur. hunc autem modum improbat ratione facta: quod sic dicentes potest passivum secundum quod homini attribuunt: quod agat et quod moveat. quod est inconueniens. Secundo modo potest intelligi dicitur potest veli dicam^o materiam esse tale principium: quod habet inferiora corpora que sunt materia re^o celi sufficere ad generationes absque virtute celesti. hunc quod est modum ponendi. improbat philosophus per rationem sequentem. circa quod duo facit: quod primo ponit istum modum. secundo improbat ipsum. scilicet ibi. (Uidet autem et ignis.) Dicit ergo quod amplius alio modo intelligentes ponere predictam attribuunt potentias. id est virtutes activas et passivas corpori: per quas generatur valde organice. Dicebant enim quod corpora hec inferiora per virtutes activas et passivas: quasi per quedam instrumenta sufficere causabant generationem absque alio agente. propter quod auferebat eam causam que est secundum speciem et formam. id est corpus celeste quod est agens principale et est formalis et activus respectu generationis rerum. Inquirunt enim quod innatus est calidum segregare et frigidum congregare. et aliorum unumquodque istorum inferiorum corporum. hoc quod est facere: hoc autem pati. Ex his ergo corporibus et per hec. id est per has virtutes absque auxilio supercelestis corporis dicitur omnia generari et corrumpi. **Deinde cum dicit.**

Nota dum. T.c.19.

Nota dum.

Uidet autem et ignis ipse motus pati.

Improbat ponere predictam. et duo facit. secundum quod dupliciter eam improbat. 2° ibi. (Amplius vero sile.) Dicit ergo quod ignis quod est materie activus veli ipse pati motus a superiori agente: ut a supercelesti

T.c.55

supcelesti corpe. Si g̃ marie actiua inter hec inferiora non sufficiunt ad g̃nandū sine supiori z p̃ncipali agente: multo magis alia non sufficiunt. ¶ Deinde cū dicit.

T.co. 55. **Amplius** ṽo sile aliqd faciunt: vt si qs ferre z vniciūq; istroz attribuit cāz eoz que g̃nant: ne ēe. n. ferrate diuidi z icidē te coequari z in alijs silr: quocirca sigdē maxie fac z mouet ignis: s̃z quō mouet nō vident qm̃ deterius q̃z organa.

¶ P̃nit sc̃daz rōnē dicēs: q̃ sic loq̃ntes faciunt sile ali qd: vt si qs ferre z vniciūq; alioz instr̃oz attribuat cāz eoz que g̃nant p̃ ea. Necessē ē. n. aliquo artifice secāte diuidi lignū p̃ ferrā: z aliquo incidēte opz coeq̃ri z cōstringi artificiale: z qd̃ dcm̃ est in artificialibus silr itel ligendū est in alijs. i. in mālibus. Sicut. n. infra art) nō mouēt seipsa vt faciāt opus artis: qz ferra nō secat sine secāte: nec securis incidit sine icidēte. Sic hec inferiora qz sunt instr̃a supcelestia corpis non g̃nant nec faciunt opus nāe sine ṽtute eius. Immo ign) q̃ ē maxie actiuus inter eā peior est sine ṽtute celesti q̃z instr̃a sine arte. Jō subdit: quocirca si ignis q̃ maxie fac z mouet: sed quō mouet non ṽ: mouet. n. in ṽtute supcelestis corpis: qm̃ sine ea mouet deterius q̃z organa: supple sine ṽtute artis.

Nota dum.

Co. 31. 12. m. 18.

Co. 55

¶ Nōndū aut̃ q̃ calor ignis nō suffic̃ ad g̃nōnē aialū z plātaz: vel ēt aliāz rez g̃nabiliū sine calore celesti: imo talis calor mag) ṽz corrūpere res q̃z g̃nare eas: vt Cōmētator dicit in. 7. meta. Jō ignis sine ṽtute celesti ē deterior organo sine arte: qz organa sine ṽtute artis si non g̃nant rez artificialē: nō tñ corrūpunt eā. Calor ṽo ignis sine calore celesti: cū h̃ q̃ non g̃nat corrūpit z h̃ mō intelligit z exponit hūc textū Cōmētator. Possū mus tñ dicere melius q̃ ignis sine ṽtute celesti est bre rior z minus actiuus q̃z ferra sine ṽtute artis: qz ignis non h̃z aliq̃ez actū nec aliquā formā quā nō acq̃sivit ṽtute supercelestis corpis. Jpsa. n. forma subalis inducitur in mā eius mediāte celo: ferra aut̃ h̃z aliq̃e actū z aliq̃az formam quā nō h̃z ab arte: cum ars nō inducat nisi actualē formā quam h̃z virtute cell.

Nobis aut̃ z vniuersaliter p̃us dictū est de cāis z nūc determinatū est de materia z forma.

¶ Post q̃z p̃hs determinauit de cā efficiente g̃nōnis fm̃ opinione alioz. In pte ista determinat de hm̃oi causa f̃z opionē p̃p̃riā: ṽez qz g̃nō est p̃petua fm̃ ip̃m: iō ass̃ cām effectiuā p̃petuitat) g̃nōnis. Diuidit autē h̃ ps in duas: qz p̃ assignat huius cāz g̃nōnis p̃petue. 2. ondit p̃ que modū g̃nō p̃petuat: ibi. (Qm̃ aut̃ in p̃tinuo moz.) Ad euidētia p̃me p̃is nōndū q̃ cū oē mouēs z omne agēs nāle agat p̃p̃ finē: sp̃ iter agēs z actū intellr̃ actio media: vt p̃t h̃ri ex. 5. meta. In talibus g̃ efficientibus tria est p̃siderare. 1. agēs: actionē: z finē p̃p̃ que agit. g̃ i motiōe est ibi mouēs mot⁹ z finis p̃p̃ que mouet. Propter qd̃ i assignādo cāz g̃nōnis p̃petue tria fac̃: qz p̃mo assignat hm̃oi cāz ex pte mot⁹. 2. ex pte finis. 3. ex pte mouēt. 2. ibi. (Semp̃ ṽo vt dcm̃ est.) 3. ibi. (Qm̃ at̃ necesse est eē.) Circa p̃mo fac̃: qz p̃ ondit illationē celestē z motū localē eē hm̃oi cāz. 2. qz motus celestes sunt multi: venat̃ qs mot⁹ celestis est talis cā. 2. ibi. (Qm̃ at̃ suppositū est.) Circa p̃mo fac̃: qz p̃ p̃tinuat dcã dicens. 2. exeg̃ de int̃ro. 2. ibi. (Amplius ṽo.) Dicit g̃ q̃ nobis. i. a nobis prius in lib. p̃hycoz dcm̃ est de cāis z p̃ncip̃s nālib⁹ ṽl: z nūc in h̃ lib. determinatū est de mā

T.co. 63.

T.co. 20

T.co. 58.

T.co. 61.

T.co. 56.

z forma q̃ sunt p̃ñ g̃nabiliū. Restat g̃ dicē de cā efficiēte g̃nōnis z corruptiōis. ¶ Nōndū q̃ in lib. p̃hycoz: z in hoc lib. determinatū est de mā z forma q̃ sunt p̃ñ g̃nōnis z corruptiōis: sed ibi determinatū est de talib⁹ magis ṽl z in cōi. hic autē magis descendēdo in speciali. Non est. n. incōueniens diuersos determinare de eisdēz sub alia z alia rōne. ¶ Deinde cum dicit.

Nōn

Ampli ṽo qm̃ allationē mot⁹ demōstratū est z qm̃ p̃petua: necē ē his entib⁹ z g̃nōnē eē p̃tinue: allatio. n. faciet g̃nōnē actualr̃: qz adducit z abducit g̃nans.

¶ Exeg̃ de int̃ro: z duo facit: qz p̃ p̃ponit qd̃ int̃dit. 2. p̃bat p̃positū: ibi. (Sic at̃ mani^m.) Dic̃ g̃ demōstratū est: qm̃ motus fm̃ allationē est p̃petuus: z qz onfus ē q̃ p̃petua est talis mutatio. Necessē ē entib⁹ his. i. entibus moribus celestib⁹ q̃ sunt p̃petui eē g̃nōnē p̃tinue. i. p̃petue: allatio. n. celestis z motus circularis fac̃ g̃nōnē actualr̃: qz adducit z abducit g̃nōnē. i. solē. sol. n. cū ad ducit: z cū accedit ad nos cāt g̃nōnē: cū ṽo abducit. i. cū recedit causat corruptiōnē. ¶ Deinde cum dicit.

Siml at̃ māifestū qm̃ z si p̃ora bñ dcã sūt trāsmutatōez p̃^{am} allationē: s̃z n̄ g̃nōnē dōm: multū. n. rōnabili⁹ ens nō enti g̃nōnis cām esse: q̃z non ens enti esse: qd̃ fert̃ qd̃ ē ig̃r̃ est: qd̃ g̃nat aut̃ nō est: propter qd̃ z allatio p̃rior est g̃natione.

¶ Probat qd̃ dixerat. ṽz allationē celestē eē p̃mā trāsmutationē: z eē cāz g̃nōnis: z nō eē: dicēs q̃ sil̃ cū dicitis mani^m ē: qm̃ p̃ora bñ dcã sunt: qz p̃^{am} trāsmutatōez dōm est esse allationē: s̃z nō trāsmutationē. Multū enī rōnabilius est ens esse cām non enti g̃nōnis. i. non enti g̃nabili q̃z nō ens eē cāz enti. Si qd̃ segtur qd̃ ē. i. celus qd̃ mouet̃ motu localē est siue h̃z rōnem entis cū sit sp̃. Qd̃ aut̃ g̃nat q̃si non est p̃p̃ qd̃ allatio celestis est p̃oz g̃nōne z est cā eius z non ecōuerso. ¶ Deīn cū dicit.

Qm̃ at̃ suppositū z demōstratū est q̃ p̃tinua ens rebus g̃nō z corruptio: dicitur aut̃ cāz eē allationē g̃nōnis: māifestū qd̃ q̃ vna ente allatiōe nō p̃tigit fieri ābo: qz p̃traria sunt: idē. n. z silr̃ se h̃ns semp̃ idē inatū est facē: quocirca g̃nō sp̃ erit aut̃ corruptio: opz aut̃ multos esse motus: z p̃trarios motus: aut allatiōe: aut inequalitate: p̃trarioz. n. p̃traria cā.

T.c. 56

¶ Quia dixerat allationē celestē eē cāz g̃nōnis z corruptiōis iuestigat q̃ celestis allatio ē talis cā. Circa quod duo fac̃: qz p̃ p̃ponit q̃ cā g̃nōnis z corruptiōis d̃z h̃re i se aliq̃ā diuersitatē z aliq̃ā p̃rietatē. 2. p̃cludit ex h̃ allationē p̃mā nō eē hui⁹ cāz: s̃z allatioez oblig̃ circuli. 2. ibi. (Jōqz nō p̃ allatio.) Dic̃ g̃ q̃ suppositū ē h̃ supra: z determinatū fuit p̃us q̃ rebus est ens p̃petua z p̃tinua g̃nō z corruptio. In p̃. n. lib. tractatū fuit g̃nōnē eē cōtinuā z p̃petuā ex parte p̃ncip̃ij mālis: qz g̃nō vnus est corruptio alterius z ecōuerso: hic aut̃ ex parte p̃ncip̃ij efficiētis est hoc suppositū: qz nō est ad hoc sufficiēter probatū. Dicimus enīz cām g̃nōnis esse allationē: sed manifestum quidez: qm̃ allatione ente vna. i. vniformi non cōtingit fieri ambo. i. generationē z corruptionē: qz talia p̃traria sunt. Idē. n. similiter se habens semper idem

Non^m

ides Inati est facere: quare circa allatione silt se hntē: aut sp erit gnatio: aut sp corruptio: nūq̄ tñ erit vtrūq̄. Opz aut eē motus mltos: z motus p̄ios: aut allatione: aut ineqlitate: si dz eē gnatio z corruptio: qz p̄ioz cō traria est cā. Nōndū at qz dic mot^o mltos aut alla tiōe aut ineqlitate: qz motus local^{is} f̄z p̄ietatē duplr pōt poni cā gnōis z corruptiōis. P̄io qz sint diuerse alla tiones z diuerfi motus quoz vnus cāt gnationē: aliuf vō corruptionē. Scđo pōt h̄ poni si sit vn^o z idē mot^o: z tñ sit ineqlis h̄ns diuerfitatē in ptibus: eiusmōi ē mo tus solis in obliquo circulo: q rōne n̄si ē ineqlis: qz in vna pte illius circuli accedit ad nos: in alia vō recedit.

Dub^m

Dubitarer forte aliqs de ppōne ppōita. v3 qz idē manēs idē z silt sp fac idē.

R^o

Posset. n. eē p̄ dubitatio vtrū ab aliq̄ agēte nō variato nec trāsmutato possent imediate p̄gredi p̄la z diuerfa. Ad h̄ aut dici pōt qz agens duplex est. nāle z appo sito: qd aut tenendū sit de hoc in agente nālī statz dice tur: nūc aut ondedū est nō oportere qd̄z agēs p̄ intelle ctuz variari ad h̄ qz imediate p̄ducatur multa: qd sic de claraf: vt. n. supra dicebat: qd̄z agēs agit f̄m modū na ture sue. vt ignis: qz est nāe ignee agit igniendo. agens vō a p̄posito: qd̄ est nāe intellectualis agit itelligēdo: z itelligēdo p̄ducit: s̄z p̄ se loq̄ndo: qz itelligēdo pro ducit multa suffic qz multa et itelligat vt mltā p̄ducē possit. Si ḡ tale agens absqz sui variatiōe pōt mltā in telligere absqz eo qd̄ trāsmutef poterit mltā p̄ducere: si vō nō pōt multa itelligere nisi trāsmutef non pote rit multa p̄ducere nisi varief. Dē ḡ itelligēs quod p̄ diuerfas spēs itelligit multa: qz itellā nō pōt per se z p̄fecte silt informari diuerfis sp̄ibus: si tale agens dz itelligēdo p̄ducere multa: opz eū trāsmutari f̄m di uerfas informatōes sp̄ez. S3 p̄ cā: qz p̄ vnica suā sbaz itelligit oia: cū itelligēdo z volēdo p̄ducatur poterit si mul multa p̄ducere: cū silt multa itelligat: imo qz qd̄z ens p̄ suā sbaz absqz alio medio iter qd̄z ens p̄ seipm absqz alio medio poterit p̄ducere. Notādū. n. qz cū itelligēte nō hēant organa: qz nec hēant manus nec h̄nt pedes: qz qd̄ agūt itelligēdo. z volēdo agūt. f̄m ḡ qz p̄ intellectū sunt apte varie agere: qz absqz sui va riatōe p̄nt itelligere: p̄nt illud itelligēdo effice. Sed in itelligētis est ordo qd̄: nā deus cū sit p̄mus z supre mus agit nullo p̄supposito z ei vniuersa nā ē apta obe dire q̄tū ad motū z q̄tū ad formā. Itelligētis vero obedit mā corpalis: q̄tū ad motū localē nō q̄tum ad formā. Sube. n. sepate nisi p̄ adhibitionē seius oīgen do actiua z passiua nō p̄nt varias formas iducē: sed h̄ declarare non est p̄ntis speculatiōis. Sufficit autez ad p̄ns scire: qz qz deus itelligēdo agit sic absqz oī varia tiōe p̄ seipm absqz medio oia itelligit: sic absqz sui mu tatione per seipm imediate pōt oia producere.

Dub^m

Alterius forte dubitarer aliqs: dato qz aliq̄ agēs a p̄posito possit imediate di uerfa p̄ducere: pp qd̄ p̄positio tacta i talib^o agētib^o vlr vītate nō h3: vtrū in oibus agētibus nālibus veritates hēat. Ad h̄ aut dici pōt qz agēs nāle agit: vt est z vt h3 esse: sic agēs a p̄posito agit vt itelligit: sic ḡ si agēs a p̄posito dz p̄ se z imediate diuerfa p̄ducere o3 qz di uerfa itelligat: sic agēs nāle si dz imediate diuerfa effi cere opz qz diuerfa sit. z qz in suo eē diuerfitatē habeat. Cuz ḡ non sit incōueniens aliq̄ agēs p̄ intellm absqz sui mutatiōe diuerfa itelligere: sit tñ incōueniēs aliq̄ agēs absqz sui mutatiōe diuerfa esse z hēre in suo eē di uerfitatem p̄positio dicta: qz idem manēs idez: z silt semper facit idez: licz non hēat veritatem in omni agē te a p̄posito: veritatem tñ habet in omni agente nālī.

Alterius aut dato qz agēs aliq̄ manēs pos sit mltā p̄ducere dubitari pōt. vtrūz p̄cedendū sit qz idē f̄z idē sp̄ faciat idē. Ad h̄ at dē ci pōt p̄positionē p̄dictā vlr in oī agēte veritates hēre. P̄ima. n. cā z si manens eadē z nō variata diuerfa pro ducat: p̄ducit ea nō f̄m idē: qz non f̄m eādē ideam. Nā vt supius per Lōmentatorē tangebaf: oēs forme que sunt pō in mā p̄: sunt actu in motore p̄. has at for mas ideas appellare possum^o: f̄m ḡ aliā z aliā talē for maz: sine f̄m aliā z aliā ideā deus aliud z aliud p̄du cere pōt: si tñ est ipole p̄mū p̄m^o irrōnabilr agere ipof sibile est ipsuz f̄m eandē rōnē z f̄m eandē ideā produ cere hoīez z equū. P̄. n. cā sic producit res: vt est apta nata imitari ab eis: oia. n. intm sunt per ipsuz inquatuz p̄ticipant eius eē: z qz alr z alr p̄ticipant eē diuinum alia z alia rōne sunt p̄dita. Rō. n. z idea qua p̄ducunt cetera entia nihil est aliud q̄ diuina suba vt est imuta bilis ab eis: z qz diuerfa entia diuerfo mō imitant diui num esse nō est itelligibile diuerfa entia eadē rōe esse p̄ducta. Cuz ḡ dicimus qz idē silt se h̄ns semp fac idē silt ipoztat vnitatē rōnis z vnitatē per oēs modū: veyz est: qz idē quātūcūqz sit agēs a p̄posito f̄m eandē rōez z ideam nūq̄ facit diuerfa. Si vō silt ipoztat inuariabi litatē sic p̄positio dicta non h3 vlr vītates in agentibus a p̄posito: qz aliq̄ tale agens nō variatū pōt imedia te diuerfa p̄ducere. Ex hoc ḡ patere p̄t qz p̄laltas cā toruz aliquo mō reducit ad pluralitatē in cā: cū isti plu res effectuz reducant in plures rōnes: z in plures ide as quas in mēte diuina z in ipso deo esse dicimus. Ex hoc et pz: qz ab vno f̄m vnā rōnes nō p̄cedit nisi vnū: pp qd̄z essz valde abusiuous modus loquēdi. Ut tamē ip̄s dicit p̄hi aliq̄a veritatē accipiamus dicere possu mus: qz idē silt se h̄ns facit idē si liceat dicere ip̄m p̄m p̄ncipiū: vt faciat plura nō alr se h̄re: qz nō per eandēz siltudinē nec per eandē ideā nec p̄ eandē rōez diuerfa p̄durit. Notādū aut qz vt saluet lra p̄hi sufficit qz agens nāle non possit p̄ducere diuerfa nisi in se diuerfi ficet. Intēctio. n. eius est qz allatio p̄ non sit cā gnatiōis z corruptionis: qz est semp vniformis: s̄z allatio obliq̄ circuli talis est cā: sed vt plane pz in talibus agentibus nālibus per se loquēdo p̄pō dicta. qz idē silt se h̄ns sp̄ facit idem: nullā h3 calūniā. Deinde cum dicit.

Tōqz non p̄ma allatio cā gnōis est z corruptiōis: s̄z q̄ circa obliquū circuli: i hac. n. z p̄tinū iest z moueri duos mot^o.

Concludit ex dictis allationē p̄m^o nō eē cāz gnōis z corruptionis: s̄z allationē obliq̄ circuli. Circa qd̄ duo fa cit: qz p̄ fac qd̄ dcm est. 2° offidit quō p̄ talē allationē sal uari pōt gnō z corruptio: ibi. (Nec. n. erit.) Dicit ḡ qz allatio p̄ nō ē cā gnōis z corruptiōis: cuius rō est: qz allatio illa sp̄ est vniformis: s̄z allatio q̄ ē circa obliquū circuli supple est talis cā: qz in hac allatiōe est diuerfi tas. in ea. n. p̄tinuū est: qz nūq̄z desic illa allatio: z est in ea moueri duos mot^o: accessiōis. s. z recessiōis: qre pp talē diuerfitatē gnōnē z corruptionē causare poterit.

Notādū aut qz si in celo distiguunt duo mot^o: vnus est p̄m^o mobil^o qz est sp̄ vniformis z h̄ mot^o est sup polos mūdi f̄m egnociale circuli equat distantē ab vtroqz poloz qz cōi noie circulus p̄m^o mobilis appellat: z iste motus est ab oriēte in occidēo: z vocaf diurnus: qz in die nālī cōplet. Altia. n. spa cuius est sic moueri infra diem z noctē que faciunt vnaz noctē nālem reuoluunt circa terras semel. Alius motus quasi oppositus huic est ab occidente in oriens super polos zodiaci qui di stāt a polis mundi per. 23. gradus cuz aliquibus minu tis. Circulus

Dub^m

12. m. 18.

Notā dum.

Notā dum.

nis. Circulus autem secans speram per medium secundum equalem distantiam ab istis polis est zodiacus: qui sic se habet ad istos polos sicut equinoctialis ad polos mundi: quod esse non potest nisi si zodiacus obliquetur super equinoctialem, et in una parte declinet ad septentrionem, in alia vero ad meridiem: sub hoc autem zodiaco currit sol qui per se habet magnitudines et luminositatem deesse per planetarum et deorum et virorum, id est planetarum et hominum, pater enim siderum et planetarum est: quod eis lumen prebet, hominum autem pater: quod homo generat homines et sol. Secundum hunc autem circulum sol habet duos motus accessionis et recessionis: ita quod a principio capricorni versus ad principium canceri decessit accedere: per aliam vero sex signa recedere: ita quod tantus est motus accessionis quantum est recessionis. Hoc visio facilius patent dicta et dicenda. Deinde cum dicit.

¶ Necesse. n. si erit semper et continua generatio et corruptio semper aliquid moveri ut non deficient transmutationes he. duo autem ut non alterum contingat solum continuitatis quod est igitur totius alio causa. prout vero et ab initio causa inclinat: contingit. n. quoniam longe fieri: quoniam prope, in equali. n. distantia ente: in equali erit motus: quocirca si in accedendo et in prope esse generat: et in recedendo et longe fieri id ipsum corrumpit: et si in multoties adveniundo generat: in multoties recedendo corrumpit: contrariorum. n. contraria est causa. Et in equali tempore generatio et corruptio que secundum naturam.

L.co. 58.

¶ Offendit quoniam per motum obliquum circuli datur generatio et corruptio. Circa quod duo facit: quod primo facit quod dicitur esse. scilicet quod dixerat probat per ea que apparent sensui: ibi. (Apparet autem et secundum sensum.) Circa primum duo facit: quod primo offendit quoniam talis motus circularis generationem et corruptionem datur. 2º ex hoc precludit tempus et vitam uniuscuiusque mensurari quodam circulo et quodam periodo: scilicet ibi. (Idcirco tempus et vita.) Dicit ergo quod si semper erit continua generatio et corruptio necesse est aliquid moveri ut non deficient transmutationes he. scilicet generatio et corruptio. In illo autem motu esse oportet duo, id est dualitatem et difformitatem sicut accessionem et recessionem ut non contingat alterum solum: quod si esset motus uniformis non caret virtus: sed caret alterum solum: quod vel solum generaret: vel solum corrumpere: ergo in illo motu obligat circuli est continuitas et est diversitas ipsius: ergo totius continuitatis causa est allatio et motus: quod ille motus continuus est: sed difformitatis ut prout et abfentie siue accessus et recessus causa est inclinatio et obliquitas illius circuli. Contingit. n. solum pro obligatione circuli in quo movetur quoniam esse longe, ut cum recedit: quoniam prope: ut cum accedit. Ipso vero solo ente in distantia in equali in equali erit motus, id est in equali movebit et alterabit nos: cum secundum diversa tempora in equali distet a nobis. Quocirca si sol in adveniundo et in prope esse generat: in recedendo et in longe fieri id ipsum solem oportet corrumpat. Et si in multoties adveniundo generat: in multoties recedendo corrumpit. Contrariorum. n. contraria est causa. Addit quod generatio et corruptio que sunt secundum naturam: ceterum non secundum naturam celestis corporis sunt in tempore equali: quod tempus accessionis cui attribuitur generatio dicitur esse equaliter esse tempori recessionis cui attribuitur corruptio. Deinde cum dicit.

L.co. 57.

¶ Idcirco et tempus et vita uniuscuiusque habet numerum et hec determinat: omnia. n. est ordo et omne tempus et vita mensurat periodo: sed tamen non

eadem omnia: sed hi quodammodo minores: hi autem maiores: his annus quidem. n. his autem maioribus: alijs autem minoribus periodus est mensura.

¶ Concludit ex dictis omnia mensurari quadam circuli datione dicens: quod hec inferiora reducuntur in motum celi. id est tempus et vita uniuscuiusque habet numerum et mensuram ex revolutionibus celi. Quodlibet. n. generabile determinat hoc: id est certo numero revolutionum: quod ordo est ordo et omne tempus: et vita mensurat periodo, id est circuli mensura. Dicitur. n. periodo a pari, quod est circuli: et ideus quod est modulatio siue personata: quod omnia mensurant quodam circuli personata: sed tamen non omnes res mensurant eadem mensura et eadem periodo: sed hi quodammodo minores: hi autem maiores: his quidem mensura est annus: his autem maioribus quibus annus: alijs autem est mensura minor periodo quibus annus. Deinde cum dicit.

L.co. 58

¶ Apparet autem et per se sensus personata his que a nobis dicitur sunt: videmus. n. quod adveniente quodam sole generatio est: recedente autem diminutio: et in equali tempore alterutrum: equaliter. n. tempus generationis et corruptionis que per naturam: sed contingit multoties in minoribus corrumpi prope ad invicem personationes: in equali. n. ente materia et non ubique eadez: necesse et generationes in equaliter esse: et has quodammodo citiores: has autem tardiores: quocirca accidit prope horum generationem alij generari corruptionem.

¶ Manifestat quod dixerat per ea que sensui apparet dicens quod que dicitur sunt a nobis sunt personata et concordia his que apparent per sensum. Videmus. n. quod adveniente sole est generatio, recedente autem quod est diminutio et corruptio. In tempore. n. equaliter est alterutrum, id est virtusque, versus generatio et corruptio: quia motus accessionis equaliter est motui recessionis. Idcirco tempus generationis est totum illud tempus in quo res proficit et recedit ad perfectiorem statum. Illud vero in quo deficit et tendit ad corruptionem donec sit corruptum vocat tempus corruptionis. Hec autem duo tempora si sunt equalia secundum naturam celestis circuli: possunt tamen fieri in equali prope aliam et aliam dispositionem materiae. Idcirco subdit quod per personationem eorum ad invicem, id est prope aliam et aliam mixtionem contingit multoties in minoribus corrumpi: ita quod tempus corruptionis minus est tempore generationis. Materia. n. ente in equali et non existente materia eadem et equaliter disposita ubique: necesse est et generationes in equaliter esse, et has oportet esse citiores, his autem tardiores. Et quod generatio unius est corruptio alterius accidit prope generationem horum: alijs generari corruptionem, sunt. n. alia corrupta: quod sunt alia generata. **¶** Notandum autem non omnes personationes nec omnes aspectus siderum equaliter demonstrare: et per equaliter tempus habere influentiam: imo tale aspectum habet Iuppiter prout cum Saturno: quem non habet coniunctus cum luna: et quod velocius dissolvit coniunctio illa quam habet Iuppiter ad lunam: eo quod luna omnia planetarum sit velocissima: quod dissolvat coniunctio iouis ad saturnum: quod qui libet eorum tarde movetur. Et appellamus tarde moveri: quod tardius cursum complet. Possibile. n. est saturnum moveri velocius quod luna: cum luna compleat suum cursum in mense: saturnus vero in 30. annis: quia forte plus separatur circulus saturni circuli lune quod 30. anni unius menses. Si enim duo motores perunt in equaliter vias in temporibus in equalibus: si via plus superat viam quod tempus: tempus quod movetur per viam maiorem velocius moveri contingit: sic hec diversificant propositus nostrum. Planete enim secundum quod

non

Egi. De gene. 7 cor.

fm q̄ velocius 7 tardius p̄ficiūt motus: sic cū p̄iungūtur velocius 7 tardius separant. Si ḡ p̄iunctiones syderū 7 aspectus eoz̄ non equalē d̄nationē h̄nt: q̄ in alia 7 alia mixtione d̄natur alius 7 alius aspectus: nō oīa mixta equalr durabunt nec mensurabunt eadē p̄odo. **A**mplius mixta pp̄ aspectū syderū nō solum magis 7 minus p̄manent: q̄ hmōi aspectus magis 7 minus durant. S̄ ē contingere p̄t: q̄ vnus aspectus est alio fortior: erit ḡ vnus mixtū p̄manētius alio fm q̄ in eo d̄nabit fortior 7 illis debilior aspectus. Quicūq̄ ḡ sciret durationē oīus aspectuū 7 oīus p̄iunctionū: 7 sciret virtus oīus syderū exntū in circulo celesti: q̄n̄ res ḡnantur de duratione ipsius rei genite aliq̄ p̄noscari possz: sed oīmodā veritatē non h̄ret: q̄ vt cōiter ponit ipedi ri possit ex libero arbi. vel ex alia 7 alia dispōne m̄e. **J**ō q̄tū est ex nā celi oīa mensurant sua p̄odo 7 sua circulatione: 7 alia p̄odus nō est equalis: s̄ aliquaz̄ est maior: aliquaz̄ est minor. p̄t t̄n̄ hmōi p̄odus siue sit magna siue sit parua vocari vnus annus. 7 diuidi per quartas 7 p̄ verē: estatē: autūnū 7 hyemē. S̄ si sit magna p̄odus magnū h̄bit autūnū 7 magnā estatē. In vna. n. die illa. 4. t̄pa distinguere possum: q̄ diuisa die in. 4. q̄rtas vna q̄rta affilabit magis hyemi 7 erit frigida 7 hūida: 7 alia affilabit magis veri 7 erit cala 7 hūida: alia magis estatē: 7 erit calida 7 sicca. Ita q̄ si aliq̄ aīal h̄ret vitā determinatā p̄ vnā diē: q̄d d̄ a mltis p̄tin gēre de quodā pisce: q̄ in eadē die morit 7 orit. vñ 7 piscis ille vocat dies: q̄ vita eius q̄tū est ex celesti corpe vna die mensurat. Nihilominus t̄n̄ h̄ piscis possit dici viuere p̄ annū: s̄ ille ānus eēt valde puus 7 haberet puū autūnū 7 puū verē. Sic ē si duratio rerum esset p̄ centū annos: oēs illi. c. anni possent dici vn̄ annus 7 vna p̄odus: 7 autūnus vel hyems illius āni eēt. 25. annoz̄ solariū: q̄. 25. est q̄rta ps cētenarij. vñ 7 p̄hs in lib. meteuro. cām assignās: q̄re vna ps terre vno tpe abūdat aq̄s. 7 alio tpe abūdat ps alia: ait terrā f̄z aliu 7 aliu aspectū sup̄ celestiu corpoz̄ in pte vna senescere 7 effici sicca. in alia vō iuuenescere 7 effici hūida: s̄ ista iuuentus. 7 ista senectus mensurat magno anno. 7 est in illo anno assignare magnū autūnū 7 magnā estatē. **T**ransit. n. aliq̄ spatū mille annoz̄ vel pluz̄ anteq̄ terra iuuenis senescat 7 fiat sicca. totū t̄n̄ illud t̄ps vn̄ magnus annus dici p̄t. Sicut ḡ in eodē anno solari p̄ 6. signa sol accedet. ita q̄ t̄ps accessiōis est eq̄le t̄pi remissionis. Sic q̄ vita 7 p̄manētia cuiuslibet rei annus dici p̄t. in illo anno t̄ps accessiōis q̄d p̄t dici t̄ps ḡionis est eq̄lis t̄pi remissionis: q̄d p̄t dici t̄ps corruptiōis: vt si res eēt apta nata viuere ex celesti circulo p. c. ānos p. l. annos dicere. p̄ficere 7 ḡnari. 7 palios dicere de ficere 7 corrip̄i. **E**x hoc aut̄ appet q̄ sicut in motibus syderū nō est assignare pp̄ie statū: q̄ sydera continue mouent: pp̄ q̄d si assignat̄ ibi status hoc est f̄z qd sic d̄ planeta stationarius: nō q̄ f̄z vitatē: s̄ q̄ post retrograduz̄ aīq̄ fiat directus f̄z quādā silitudinē d̄ stationarius: q̄ retrogradatio vñ eēt p̄ia directiōis. 7 inter duos motus p̄ios est dare getez mediā. Sic ē sol in cancro 7 capricorno d̄ stationarius: vñ 7 cōiter d̄ q̄ hec duo solstitia faciunt cancer 7 capricornus: fm vitates t̄n̄ sol nunq̄ stat: sed q̄ vsq̄ ad cancerū d̄ ad nos accedere: a cancro 7 vltra d̄ a nobis recedē. Cū ḡ accessus videatur eēt p̄ius recessiōis: in p̄n̄ canceri p̄ q̄sdā silitudines d̄ stare: q̄ iter duos motus p̄ios est dare getē mediā: sic ē in capricorno stat: q̄ vsq̄ ad capricornū sol a nobis recedit: a capricorno vltra d̄ ad nos accedere. 7 sic sydera nunq̄ stant: sed ad nos accedūt vñ recedūt 7 t̄ps accessiōis est eq̄le t̄pi recessiōis. Sic q̄tuz̄ est ex ce-

lesti corpe. 7 ex motu syderū in vita vel duratiōe alienius ḡnabilis nō est dare statū. pp̄ie loquēdo. Sed fm nāz̄ celestē medietas totius illius t̄pis d̄ esse t̄ps ḡnatiōis. 7 alia medietas d̄ eēt t̄ps corruptiōis: q̄ si ita nō sit 7 alr̄ p̄tingat h̄ ē ex remedijs adhibitis ex libe. arb. vel ex alia 7 alia dispōne m̄e. 7 hic ē forte q̄ cū t̄ps iuuentutis hoīus sit vsq̄ ad. 35. annū: vt Lōmētator ait: pp̄ q̄d vita nālis hūana in. 80. ānis determinari debeat: pp̄ alia 7 alia dispōne m̄e aliq̄ magi 7 min̄ viuūt. Immo ex eo q̄ hoīes p̄ liberū. arb. adhibēt magnā diligētā circa pp̄riū corpus dato q̄ t̄ps iuētuz̄ duret vsq̄ ad. 35. annos. viuūt t̄n̄ aliq̄ hoīes p. c. annos 7 vltra. **C**ontingit. n. h̄ per diligentā adhibitas ex hūana industria: q̄ sapiēs d̄nabit astris: vt vult P̄tolo. in cētologo suo. hoc p̄tingit ex alia 7 alia dispōne m̄e. Est aut̄ diligēt̄ notandū q̄ fm intētiōne p̄hoz̄: hoīes q̄ sunt vnū in nā 7 in sp̄e q̄tuz̄ est ex pte sp̄ei cōpetit eis vnus t̄ps ḡionis 7 corruptiōis: 7 t̄n̄ q̄ sp̄es hūana saluat̄ in diuersis cōplonib̄ f̄z diuersas cōplones nālr̄ aliq̄ magis 7 min̄ viuūt. Sic absolute loquēdo q̄tū est ex pte celestis circuli cuiuslibz̄ sp̄ei cōpetit vna p̄odus: t̄n̄ fm q̄ in diuidua illius sp̄ei sub alia 7 alia p̄stellatiōe oriūt̄ sic m̄surant alia 7 alia p̄odo: pp̄ q̄d patere p̄t quō diuersificat p̄odus i reb̄ 7 quō nō: 7 h̄ ad ista sufficiāt.

Semp̄ vō vt d̄cū est p̄tinua erit ḡnō 7 corruptio 7 nūq̄ deficiet pp̄ quā diximus cām. **H**oc aut̄ rōnabiliter p̄tingit. Quoniā. n. in oībus ingmus q̄ melius desiderare nām semp̄ melius aut̄ esse q̄ non esse: quot eēt autē modis d̄cimus i alyz̄ d̄ctū est: hoc aut̄ in oībus impole existere pp̄ longe a p̄ncipio distare: reliquo mō cōpleuit eēt d̄s faciens p̄tinuā ḡnatiōē: ita. n. maxime continuabitur esse: q̄ proxime est sube fieri semp̄ per generationem.

In ista pte vt dicebat assignat p̄hs cām p̄petuitatis ḡionis ex cā finali: circa q̄d tria fac̄: q̄ p̄ fac̄ q̄d d̄z̄ ē. sc̄do q̄ dixerat oīa h̄ iferiora suscipe mensurā ex motu celi reduc̄ oīa talia in motū celestē. 3. ex his q̄ d̄cā sunt assignat solonē cuiusdā dubitabil̄ q̄ntis. 2. p̄sibi. (Jō 7 alia q̄ctuz̄.) 3. ibi. (Simul aut̄ manifestū ex his.) **D**ic̄ ḡ q̄ sp̄ vt d̄cū ē p̄tinua erit ḡnō 7 corruptio. 7 pp̄ quā cāz̄ nūq̄ deficiet: dixim̄ q̄tū est ex pte motus obliq̄ circuli. S̄ h̄ rōnabiliter p̄tingit nō solū ex pte motus: s̄ ē ex pte finis: q̄m̄ in oībus ingmus nāz̄ desiderare sp̄ q̄d melius est: melius at̄ est eēt q̄ nō esse. Quot at̄ modis dicimus eēt 7 q̄t̄ modis accipit eēt d̄cū ē in alijs: vt in. 5. meta. Luz̄ ḡ h̄. s̄. eēt ipole sit existere 7 p̄tinuari in oībus pp̄ lōge distare a p̄n̄. **Q**uedā. n. intrū distāt 7 deficiunt ab eēt p̄imi p̄ncipij q̄ in suo eēt p̄tinuari nō p̄nt. **I**deo reliquo mō. i. alio mō deus cōpleuit. i. cōtinuauit esse ḡnabiliū p̄tinuā faciens ḡnatiōē eoz̄. **N**az̄ ita. i. per ḡnatiōne continuā maxime p̄tinuabit tale esse: q̄ semp̄ fieri per ḡnatiōne est proxime. i. p̄tinquuz̄ ipsi sube. **N**otandū autem q̄ ḡnatio est vīa inesse 7 in subam: 7 q̄ vīa est proxima termino: ḡnō est. pp̄inqua ipsi eēt 7 ipsi sube: cū ergo generabilia non possunt p̄tinuari in suo esse p̄tinuat ea deus alio modo. v. p̄ generationē: que est propinqua ipsi eēt: ḡ ex parte finis 7 ex parte ipsius esse: quod finaliter in nā intēditur p̄tinuatur ḡnō

L.co. 58.

L.co. 59.

L.co. 60.

L.co. 13.

Notā dum.

Nota dum.

bitur gñō. Bonū est. n. cuius aliq̄ nō pōt obtinere ipsum finē s̄z se q̄ accipiat aliqd̄ ppinquū fini z p̄stituat sibi finē q̄ ē fini ppinquū: que at̄ p̄petuū eē accipe nō p̄st accipiāt p̄petuā gñōnez: qz gñatio ppinq̄ est ipsi esse. **Notandū** aut̄ q̄ sp̄s ppinqua est ipsi idiuuiduo: totū .n. esse z tota nā idiuuidui est sp̄s. Indiuuiduū. n. supra sp̄m adducit significatiōē m̄e. Cū ḡ gñabilia inesse idiuuiduali p̄petuari nō possint cōpleuit deus p̄petui tatē ipsius esse mō relicto. i. mō alio: qz p̄petuant ea in esse specifico q̄ p̄petuari nō poterāt inesse significato. Nā semp fieri p̄ gñōnē z p̄petuari s̄z sp̄m est. p̄pe ipsi sube idiuuidue: qz tota suba idiuuidui z ipsius eē refer uat̄ in sp̄e. Pōt ḡ s̄ra p̄habita legi dupl̄r. v. s. put gñō ē ppinqua ipsi esse: z put sp̄s est ppinqua ipsi sube idiuuidue. Utroq̄. n. mō. v. s. s̄z gñatiōnē z s̄m eē specificus perpetuantur hec gñabilia s̄m p̄m.

Dubm

Dubitare forte aliq̄ de eo q̄ p̄s in s̄ra in- nuir: v. s. q̄ deus intēdēs q̄ meli⁹ est z intēdēs ip̄m esse p̄petuauit gñatiōnē gñabiliū. Cū ḡ esse gñabiliū sit aliud ab esse diuino: si deus tale esse intēderet sequeret̄ ip̄m intēdere aliqd̄ ex se: z qz si nis z id q̄ intēdit mouet agentē z facit efficiētē: deus p̄stitueret sibi aliqd̄ finē p̄ter se: z aliqd̄ bonuz aliud a deo moueret deū vt ageret: qd̄ est absurdū. **Ad** s̄ at̄ dici pōt q̄ deus vnū effectū ordinat ad aliū effectum. deū ḡ agē pp̄ finē aliū pōt itelligi dupl̄r: v. l. qz ille finis z finis dei efficiētis: vel q̄ sit finis ipsius effect⁹ diuini. P̄tio mō locutio est ip̄olis. nihil. n. aliud a deo pōt esse finis ipsius dei. Deus. n. pp̄ seip̄m nō pp̄ aliū finēz opa tus est vniuersa. s̄z 2⁹ mō pp̄ pōt eē va. de⁹. n. potest opari pp̄ finē aliū: s̄z ille finis nō erit finis dei opantis: s̄ diuini opis: qz nō est icōueniēs vnū diuī opus ordi nari ad aliud diuini opus: z sic deus mouet z p̄tinuat gñatiōnē pp̄ esse gñabiliū: qz mōr⁹ z gñō q̄ sunt qd̄dā opus diuini ordinant̄. Sic. n. imaginari debemus q̄ si nis z bonū sunt obm̄ volūtatis: vt sunt app̄hēsa ab in tellectu. Nullū aut̄ bonū volūtate mouet nisi sit ab in tellectu app̄hēsus. Jō modus volēdi quodā mō sequit̄ modū itelligēdi. Sicut ḡ deus nihil aliud ex se intel ligit tanq̄ p̄ncipale obm̄: s̄z p̄ per se itelligit seip̄m z in telligendo se itelligit oia: sic tanq̄ p̄ncipale voluum vult suā bonitatē z seip̄m: z volendo seip̄s vult alia.

Dubm

Alterius forte dubitaret aliq̄: qz nō solū est incōueniēs eē gñabiliū eē finēz dei: s̄z est incōueniēs tale esse finē ipsius motus: si. n. corpa sup̄celestia mouerent pp̄ gñōnē istoz z pp̄ eoz esse. ḡ hec sunt nobiliora illis: cū semp finis sit nobilior his q̄ sunt ad finē: nec sufficeret si q̄ p̄cederet h̄ vez esse: qz inter hec inferiora claudif hō qui est celo nobilior: qz hō nō est celo nobilior ex ea pte ex qua est corruptibilis: s̄z si hoc vez est: veritatē h̄z pp̄ itellectū: qz alterū genus est z sepat̄ ab aliq̄ sic p̄petuus a corruptibili: z qz p se directe celū est cā istoz inferioroz vt sunt gñabilia z cor ruptibilia: qz s̄m q̄ talia nō sunt nobiliora celo p se lo quēdo v̄i seg q̄ nobile ad ignobile ordinet̄ si motus ce li sit pp̄ ordinatiōnē istoz. **Amplius** cū celū nō solū faciat ad gñatiōnē hois: s̄z etiā ad gñatiōnē alioz sem per v̄i seg q̄ nobile sit pp̄ ignobile: si motus celi sit pp̄ gñatiōnē quā cāt. **Ad** hoc aut̄ dici pōt q̄ finis z illud ad qd̄ ordinat̄ aliqd̄ nō est qd̄libet intētiū: sed intētum p̄ncipale: s̄m. n. phozū sniaz intēdit celū p̄ suū motuz gñatiōnē istoz inferioroz: nō tñ intēdit eā p̄ncipalr: sed qz gñando hec inferiora existit eoz cā z assimilaf cāe p̄me q̄ est maxie cā: intēdit gñatiōnē hoz vt p̄ eē cōse quas s̄ilitudinē cause p̄me. Nō. n. debemus arguere q̄ nobile sit pp̄ ignobile: nec q̄ celū sit pp̄ gñatiōnē eloz

qz non intendit talē gñatiōnez p̄ncipalr vt dictum est. **Dubm**

Alterius at̄ surgit dubitatio q̄sio celi z alta p̄nt itendere aliqd̄. z si forte de celo possemus s̄ p̄cedē: qz s̄z quosdā celi sūt aiari. **Juz** illud **Aui.** in metaphi. sua. **Est** est aial obediēs deo: qd̄ vtz vitatē hēat. z qualr̄ itelligēdū sit celos aiatos esse nō est p̄ntis speclatiōis. **Verūm** q̄qd̄ sit de celo. de nā tñ: cū cognitiōe careat: dicere qd̄ intēdit. z q̄ sit aliqd̄ d̄ in tentiōe eius v̄i oio absurdū. male ḡ dic̄ p̄s q̄ nā desi derat vel itēdit qd̄ melius est. **Ad** s̄ aut̄ dici pōt q̄ desiderū z appetitū z intētiō dñi inclinatiōnē quādā cognitiōnē p̄cedēs: qz desiderū z talia mētē z cognez v̄nr p̄supponere. Nā ḡ si desiderat z appetit: h̄mōi ap petitus aliqd̄ cognitiōi p̄supponit: qz si inclinaret̄ nā in aliqd̄: z illa inclinatio a cognitiōe: nō p̄cederet: nō me reret nomē appetitus. Nā ḡ appetit z p̄ cognitiōnē ap petit: nō p̄ cogne q̄ sit in ip̄a: s̄z p̄ cogne que est in alio. Sic. n. volūtas appetit: z tñ volūtas nō cogit. d̄ tñ desiderare: qz a cogitēte dirigit. Cū. n. videamus nām indirecte agere: qz vtpl̄m p̄seḡ finē debitū. debem⁹ ar guere: q̄ na ab aliq̄ itelligēte dirigit: in cuius virtute p̄seḡ finē intētum. casualr. n. q̄ p̄seḡ finē intētiū nisi ip̄e sit in se cogitēs vel dirigat̄ ab aliquo cognoscēte. z oio opus nāe d̄ eē opus itelligētie: qz nā nō agit nisi per itelligētiā sit directa. Sic ḡ pro tāto d̄ nā intē dere z desiderare: nō qz ipsa: vt d̄m̄ est i se cognoscat: s̄z qz a cognoscēte z itelligēte dirigit. z ista ē snia **Lō mentatoris** sup̄. i. 2. meta. vbi d̄ q̄ s̄m hoc est itelligen dum q̄ nā facit aliqd̄ p̄fecte z ordinate. z quāuis natu ra nō intēdat nisi rememorata ex v̄rutib⁹ agētibus no bilibus. que d̄ntur itelligētie. **De** inde cum dicit.

Dubm

z

Lo. 18.

Huius aut̄ cā vt d̄m̄ est mltotiēs in circuitu allatio: sola. n. cōtinua: iō z alia q̄cūq̄ trāsmutant̄ adiuicē s̄z passioēs z potētias. v. s. simplicia corpa imitant̄ in circuitu allatiōnē. qñ. n. ex aq̄ aer gñat: z ex aere ignis: z rursus ex igne aq̄ i cir cuitu. dicimus. n. circuire gñōnē: qz rur sus reuertit̄: quocirca z recta allatio asse quens eaz que in circuitu p̄tinua est.

T. c. 59

Redit ad oñdendū q̄sio oēs isti motus inferiores re ducunt̄ in motū celestē z p̄petuant̄ per ipsuz. dicens q̄ h̄mōi cā. v. s. q̄ sp̄ fiat gñō est allatio que est in circuitu: vt multotiēs d̄m̄ est. Nā qz sola circularis allatio est p̄tinua: iō z alia quecūq̄ trāsmutant̄ adiuicē s̄z passio nes z s̄m potētias. i. s̄m v̄tutes actiuas z passiuas. v. s. cuiusmōi sunt simplicia corpa: talia qd̄ in suis tran smutatiōibus imitant̄ allatiōnē in circuitu. Nāz qñ ex aq̄ gñat aer. z ex aere ignis rursus sit ibi qdam circu lus: qz ex igne postea regñat aq̄. **Dicemus.** n. gñōnē cir cuire in circuitu: qz rursus reuertit̄ gñō. Quocirca cuz quedā circulatio sit in istis elis: recta allatio q̄ est elō rū assequēs est eā allatiōnē que est p̄tinua in circuitu. Nā si res assequit̄ rez z motus motū: ex quo elā aliq̄ mō assequunt̄ circulū. motus ip̄soz z imitabit̄ z asse querur circulationē quādā. **Notandū** aut̄ q̄ non solū gñō eloz: sed etiā motus eoz qui est rectus imita tur aliquo mō circuli: qz sole exite i signis calidis vin cunt elā sup̄iora z p̄uertit̄ aliquā partēz ad se de elis inferioribus: vt vincētē igne sup̄ aerē est ignis gñatus vbi p̄us fuerat aer corruptus. sole aut̄ recedēte ab illis signis sit eoz: qz elā inferiora h̄nt victoriā super elis su perioribus

Notan dum.

Egl. De gene. 7 cor.

periozibus: 7 qz circulariter est motus solū circularis est trāsmutatio. Ignis ḡ aliqñ extēdit se ad inferius capiēdo aliqd de spa aeris: 7 aer extēdit se ad sup^o capiēdo aliqd de spa ignis. 7 qz hoc fit circulariter: vt dicitū est motus ad supius 7 inferius imitant quodā mō circulū. 7 qz tales motus sunt recti: recta allatio quodā mō imitant circulationez. **Deinde cum dicit.**

L.c. 60 **S**imul at māifestū ex his qz qdā que rūt: qre vnoquoqz cōpoz i ppziā allato regionē in infinito tpe nō distāt cōpa: cā .n. huius est q adiuicē trānsitio: si .n. vnū qdōqz manēt i sua ipsius regiōe 7 nō trāsmutare ab eo qd ppe iā vtiqz dstitisset trāsmutant qdē igr pp allationez dupli cē entē: qz trāsmutāt aut nō ptingit manere nllz eoz i nlla regiōe ordiatū. Qd qdē igr est gñatio 7 cōruptio 7 pp quā cām: 7 quid gñabile 7 cōruptibile: māifestū est ex his que dicta sunt.

Ex his q dixerat soluit quādā dubitabilē qōnem dicēns: qz sil' mani^m est ex his dcis id qd qdā qrit. v3. qz vnoqz eoz eloz in ppziā allato regionē in infinito tpe corpa eloz nō distāt. i. qre iā p infinitum tps: 7 ab eterno corpa eloz nō sp hnt difficta loca: ita qz absqz pfusione 7 absqz pmixtiōe qdls maneat i sua regione 7 i sua spa. Cā .n. hui^o ē trāsmutatio q ē eloz adiuices. Si .n. vniū qdōqz elz maneret i sua ipsi^o regiōe sine pfusione 7 absqz pmixtiōe. 7 nō trāsmutet ab eo elō qd est ppe ipziā vtiqz dstitissent trāsmutationes eoz: s3 nūqz dstitūt trāsmutari: s3 trāsmutāt pp duplicē entē allationē. i. pp allationē sol' q est duplex: 7 difformis pp obligatē zodiaci: 7 qz ptiue elā se trāsmutāt: iō nō cōtingit vllū eoz eloz manē in nulla regiōe ordiatā: sp .n. est ibi cōmixtio 7 iordiatio qdā. **Nōndū autē qz qz circulariter celū mouet 7 ptiue i vna pte vicunt si gna calā: 7 i alia vō frida: qz ex tali victoria pfurgit cōfusio eloz: 7 vnū elz accipit de spa alteri^o: iō h' elā non pnt stare ordinate in speris suis. **Deinde cum dicit.****

Nōn^m

L.c. 61.

Qm aut nece est esse aliqd mouens si motus erit vt dcm est pus in alijs: 7 si sp q opz aliqd eē sp 7 d ptiue vnū 7 idez 7 immobile: 7 ialterabile: 7 ingñabile. 7 si multi q in circuitu mot^o multa qdē: oia aut qliter eē hoc nece sub vno pncipio.

Assignat cām ptiuitatē: 7 duo fac: qz p facit qd dcm ē. 2° qdā qd supposuerat pbat: ibi. (Cōtinuo at ente.) Dicit ḡ. qz vt dcm est pus i alijs. s. in .8. phicoz. Si motus erit nece est aliqd esse mouēs. 7 si semp erit motus: o3 temp aliqd eē mouens. 7 si ptiue aliqd mouet o3 dare vnū 7 idē immobile 7 inalterabile 7 ingñabile: qd ptiue moueat. Et si multi sunt motus q sunt in circuitu: multa qdē o3 esse mouētia. 7 oia h' mouētia opz qualr. i. aliqualr eē sub vno pñ: 7 tūc suppleaf rō: qz qz oēs motores celestes sunt sub vno motore semp mouētē cū ex ordine illoz motoroz causef gñatio 7 cōruptio in istis inferioribus: ppetua erit hec gñatio: qz ppetuus est ordo talius motorum. **Deinde cum dicit.**

Cōtinuo aut ente tpe nece motū eē ptiuu si ipossibile tps sine motu eē: pti

git igr alicuius tps numerus: eius qdez q in circuitu: ergo quēadmodū in his q a principio determinatū est.

Quia supposuerat motū p^m eē ptiuu 7 ppetuu: 7 ex ppetuitate illius mot^o arguebat ppetuitatē motoris 7 ppetuā trāsmutationē in istis inferioribus: iō pbat motus illū esse ptiuu 7 ppetuu: qd fuerat in pcedēti rōne suppositū. 7 duo fac: qz p pbat hmōi motū eē ptiuu. 2° ingrit a qbz ptiuitatē: ibi. (Cōtinuus aut motus.) Dicit ḡ. ptiuo aut ente supple tpe nece est motus cōtinuus eē: qz ipole est esse tps sine motu. Est igr tps numerus eius motus ptiuu q est in circuitu. i. q est circularē 7 p motū ipz tps cuius est nūerus eē ppetuus 7 ptiuu. **Nōndū at pñm h're. q. pro pñ^o qz qd inci- pit vel desinit de neceitate est tpale. oē aut tpale claudif tpe. sic esse locale claudif loco. Si ḡ tps nō eēt eternū 7 ppetuu: s3 vel inceperet vel desineret tps eē: tpale claudif tpe: qd est in cōueniēs: qz si clauderet tpe eēt tps añqz incipet tps: vel esset tps postqz desineret esse tps: h' aut rō 7 alie rōnes facte in h' lib. ad pbandū ppetuitatē gñonis: quātā vim hnt in sequētibus apparebit.**

Notā dum.

Nōndū ē qz dicit tps eē numerū motus: tps. n. qstuz est de se numerus est: est. n. nūerus numeratus: ipsa. n. pus 7 posterius in motu vt sunt numerata ab aia complent rōez tpis. Est ḡ tps qd ptiuu nō de se: s3 rōe motus in q fundat: sicut. x. palmi in ligno qd ptiuu dnt. Nā lz. x. palmi hēant rōez numer: 7 dicant qstitatez discretā: rōne tñ ligni ptiuu in q fundant tales. x. palmi quid cōtinuum esse pnt. **Deinde cum dicit.**

Notā dum.

Cōtinuus aut motus vtrū: qz qd mouet locum: dico aut passiones.

L.c. 62.

Ingrit vñ mot^o h3 ptiuitatē. 7 duo fac: qz p pmittit qōnē. 2° declarat veritatē qstū: ibi. (Māifestū vtiqz.) Dicit ḡ ingrendū eē hic vtz motus sit ptiuus: qz est ptiuu id qd mouet. i. mobile: aut est ptiuus: qz diximus esse ptiuu illud in quo mouetur: puta locū aut passionem.

Nōndū aut qz motū eē in aliquo pōt itelligi duplr. vel sicut in subo: 7 sic est in eo qd mouet siue in mobili. vel pōt motus dici esse in aliquo tanqz in gñe: vt tanqz in spē: 7 sic motus est in rebus ad qz est motus: vt motus ad passionē vel ad qlitatē est in gñe qualitatis: motus ḡ est in illa re qz p motū acgrit inquātū p ea repōit in gñe vel in spē: vt motus ad qlitatē est in qlitate: qz ē in gñe qlitatis. est ḡ rōnabilis qd: cū motus dicat esse in subo 7 i termino: vtrū hēat ptiuitatē a subo vt a mobili: vel a termino vt a loco si mot^o ille terminat ad locū: vel a passiōe si terminat ad passionē. **Deiñ cū dicit.**

Notā dum.

Māifestū vtiqz qz eo qdē qz id qd mouet: quō. n. passio ptiua ē: nisi qz res cui accidit ptiua ē: si at 7 hoc eo qz i quo solo loco existit: magnitudiez. n. aliqz h3. hui^o at qz circlo solū ptiuu: qz circa idē sibi ipi sp ptiuu: hoc igr ē qd fac ptiuu motū qz i circuitu cōpus ferf: motus at tps.

Declarat veritatē qstū: dicēs. māifestū eē motū eo qdez esse ptiuu: qz id qd mouet supple est cōtinuu. a passione. n. cōtinuitatē h're non pōt: qz quō passio est cōtinua: nisi qz res cui accidit passio cōtinua est. Oportet ergo a ptiuitate subiecti eē talē ptiuitatez: s3 si hec. i. si ptiuitas

si ptiuitas

si p̄tinuitas eo q̄ existit in solo loco in q̄ est motus: q̄ locus aliqua magnitudine h̄z. pp̄ h̄z supple nō possumus vlr̄ ponere motū eē p̄tinuū rōe loci: q̄ solū dicimus eē p̄tinuū motū huius corpis qd̄ mouet̄ in circulo. Cuz̄ ḡ tale corpus nō sit in loco motui maxie p̄tinuo nō possu- mus dare p̄tinuitatē a loco: q̄ circa idem mobile qd̄ sibi ipsi. i. h̄z seipsuz̄ est semp̄ p̄tinuū dat̄ p̄tinuitatē motui: h̄z igr̄ corpus qd̄ fert̄ in circuitu fac̄ motū p̄tinuū: motus aut̄ fac̄ p̄tinuū t̄ps: ita q̄ t̄ps h̄z p̄tinuitatē a motu. mo- tus aut̄ a mobili. **¶** Notādū ḡ q̄ motus vlr̄ h̄z p̄tinui- tatē a mobili: nō a termino: q̄ si debet̄ h̄re p̄tinuitatem a termino: maxie videt̄ h̄re p̄tinuitatē a loco. Cum ḡ p̄mū corpus nō moueat̄ i loco nec a loco: s̄z circa aliqd̄ q̄ motus talis corpis est maxie p̄tinuus: p̄z q̄ vlr̄ mo- tus nō h̄z p̄tinuitatem a loco cum locus maxime conti- nuus ab eo continuitatem habere non possit.

Notā dum,

T.co. 63.

Quonia aut̄ in p̄tinue motis s̄m ḡniationē: aut̄ alterationez̄: aut̄ vlr̄ trāsmutatōez̄ hmōi. videm⁹ demū ens z̄ ḡnatiū hoc post hoc: vt non deficiat: vidēdū ē vtruz̄ aliqd̄ qd̄ erit ex necitate aut̄ nihil: s̄z oia p̄tingit nō fieri.

T.co. 69.

T.co. 69.

Notā dum,

¶ Post q̄ p̄ho pbauit p̄tinuitatē gnōnis z̄ assignauit cas̄ hui⁹ p̄tinuitatē. In pte ista ondit̄ q̄lis sit p̄tinuitas pbās hac̄ p̄tinuitatē eē s̄m circuli nō s̄m recti: z̄ duo facit: q̄ p̄ ondit̄ hmōi necitatē eē circularē. 2⁹ reducit hmōi p̄tinuitatē z̄ necitatē i celestem motuz̄. 2⁹ ibi. (hoc vtiq̄ qd̄ ē.) Circa p̄m duo fac̄: q̄ p̄ ondit̄ gnōnē eē neces- saria in circuitu. 2⁹ manifestat q̄ nō est necia h̄z rectus: ibi. (Sigdē igr̄ in infinitū.) **¶** Ad euidentiā aut̄ p̄me- pris notādū q̄ ḡnatio iō est circularis: q̄ eadē mā que p̄us fuit sub for̄ aeris itez̄ reuertit̄ z̄ sit postea sub for̄ aeris: z̄ mā q̄ fuit sub for̄ nubis vel pluue itez̄ reuer- tit̄ z̄ efficit̄ sub for̄ pluue vel nubis. Et qd̄ dcm̄ est de- esse: vt de aere vel aq̄: z̄ de nube vel pluua itelligēdus est ēt de aialibus. z̄ de alijs q̄ ḡnant̄ nāl̄. Mā. n. q̄ fuit sub for̄ mur̄ vel sub forma leonis circulariter reuertit̄ z̄ efficit̄ sub forma muris vel leonis. Op̄z. n. sic dicē se- quēdo pōnē phi. Si. n. mūdus fuit ab eterno p̄cesserūt īfiniti mures z̄ īfiniti leones. z̄ fuerūt īfinites gnōnes ae- ris z̄ nubis z̄ pluue: z̄ cetera talia īf̄. z̄ sic īfinita p̄- cesserūt de q̄lz̄ talitū h̄z t̄ps p̄teritū: ita īfinita erūt p̄z fu- turū. Cū ḡ mā sit finita z̄ ex mā finita nō p̄nt̄ ḡnari īf- nita nisi p̄z circuli: oia eadē māz̄ īfinites reiterari sub eadē forma. Si. n. tota mā cozpal̄ ēēt sub for̄ mur̄ non sufficēt ad gnōnē tot murū quot fuerūt: imo q̄ qd̄lz̄ fi- nitū quātūcūq̄ maxie ḡntat̄ p̄tineret̄ in īfinito īfiniti- es: oia eadē māz̄ īfinites reiterari sub eadē for̄ muruz̄: si debet̄ ex mā finita ḡnari īfiniti mures. Et qd̄ dcm̄ est de gnōne muris intell̄z̄ est de oib⁹ alijs nāl̄iter ḡnatis.

Notā dum,

T.co. 14.

¶ Notādū ēt q̄ lz̄ de oibus talib⁹ nāl̄ ḡnatis vitatem hēat: q̄z oia māz̄ circulariter reuertit̄ sub eadē for̄a. Ista t̄n reuersio in aliquibus est imediata vel q̄st̄ imediata: in aliquibus vō p̄ mltā me⁹. Nā si ex aere sit aq̄ statiz̄ z̄ ime- diate ex aq̄ pōt̄ fieri aer: s̄z si ex mure viuo ḡnatur mus mortuus nō statiz̄ ex mure mortuo sit viuus mus. z̄ ma- xime loq̄ndo de murib⁹ p̄ ppagationē z̄ p̄ coitū ḡnat̄: q̄ in talibus mortuū nō redit̄ viuū nisi p̄ mltā media: vt h̄z declari. 8. meta. Utrū aut̄ in ḡnatis p̄ p̄fectio- nē possit̄ eē imediata p̄uersio nō est p̄nt̄is p̄spectatiōis. suffic̄ aut̄ ad p̄ns scire q̄ i oibus ḡnatis nāl̄ est qd̄a cir- culatio. z̄ mā de necitate reuertit̄ sub eadē forma: s̄z hu- iusmōi circulatio i aliqb⁹ est imediata: in aliqb⁹ p̄ mltā

media. in aliquibus vō p̄ pauca. **¶** Notādū q̄ q̄ ḡnatio h̄z p̄tinuitatē h̄z circuli. iō nō oiz̄ ḡnatio p̄ oēs modū est p̄tingēs: s̄z aliq̄ mō est necia. Nā si mā q̄ fuit sub for- ma muris de necitate itez̄ erit sub forma muris: possu- mus arguere q̄ mus d̄ necessitate ḡnabit̄. In his ergo que sunt a p̄posito: semp̄ est ḡnatio p̄tingēs: s̄z i his q̄ sūt a nā ḡnatio est necia. z̄ si nō ē necia h̄z īdiuiduū: est t̄n necia s̄m spēm: q̄ si nō de necessitate ḡnabit̄ h̄ leo vel hic aer: q̄ forte talis ḡnatio possit̄ ipediri. **¶** De neci- tate t̄n ḡnabit̄ leo z̄ aer: q̄ vlr̄ ḡnatio leonis vel aeris vel alterius rei nāl̄is ipediri nō p̄t. Idē est ḡ q̄rere vtr̄ ḡnatio p̄tinuet̄ circulariter: z̄ vtrum ḡnatio aliquoz̄ sit necessaria: q̄ si p̄tinuet̄ ḡnatio s̄m circuli de neces- sitate ḡnabunt̄ hmōi rez̄ ḡnā: q̄ mā q̄ fuit sub forma vnius itez̄ erit sub forma eiusdē: vt ḡnatio circulariter p̄tinuet̄ possit̄. P̄hs ḡ volēs q̄rere vtrum ḡnatio p̄pe- tuel̄ circulariter: q̄rit hac̄ qōnē sub hac forma: vtr̄ ḡnatio aliquoz̄ sit necia: vt si mō cozrupt⁹ est aer: vtrū dicere possum⁹ q̄ de necitate ḡnabit̄ aer. Circa h̄ aut̄ duo fa- cit: q̄ p̄mittit̄ qōnē. 2⁹ soluit̄ ibi. (Qm̄. n. qd̄ ē.) Dicit̄ ḡ q̄ in p̄tinue motis h̄z gnōnez̄ aut̄ alterationem: aut̄ vlr̄ s̄m trāsmutationē alicuius. Videmus demū vel desin- cepe: vt h̄z alia l̄ra: qd̄ est aliqd̄ ens z̄ ḡnatiū h̄ post hoc vt nō deficiat ḡnatio: z̄ q̄ ḡnatio p̄tinuet̄ vidēdū est. vtrum aliqd̄ qd̄ erit ex necitate ḡnabit̄ aut̄ nō: sed oia p̄tingit non fieri z̄ ḡnant̄ contingenter. **¶** Deinde cum dicit.

Nōm

T.co. 64.

T.co. 64.

T. c. 65

T. c. 65

T. c. 66.

¶ Qm̄. n. qd̄ ē qd̄a māifestū z̄ mox erunt z̄ futurū aliud: pp̄ hoc q̄ vez̄ est dicē: q̄z erit oz̄ hoc eē: qm̄ vez̄ q̄z est hoc: q̄ at̄ nūc vez̄ dicē: q̄ futurū ē: nihil p̄hibz̄ nō fieri: futurū. n. cedere q̄s nō incedet.

¶ Soluit̄. z̄ duo fac̄: q̄ p̄ facit qd̄ dcm̄ est. 2⁹ manifestat qd̄ dixerat̄ ibi. (Ulr̄ aut̄ p̄tingit.) Dic̄ ergo mani⁹ eē qm̄ mox cū qd̄a erūt pp̄ h̄. i. pp̄ eē illoz̄ erit aliō futurū: q̄ pro q̄ vez̄ est dicere: q̄z h̄ erit oz̄ hoc eē: qm̄ vez̄: q̄z h̄. i. hmōi sunt ḡnata circulariter z̄ vlr̄: vt si erit pluua ve- rū erit dicere q̄ est vapor: z̄ si erit vapor: q̄ erit nubes: z̄ si erit nubes q̄ erit pluua: q̄re si erit pluua erit plu- ua. In talibus ḡ q̄ sunt futura nō vlr̄ ipediri p̄nt̄: sed i his q̄ sunt a p̄posito futura nō sunt necia. In talibus. n. qd̄ nūc vez̄ est dicere: q̄ futurū est nihil p̄hibet̄ nō fie- ri: q̄ futur⁹ q̄s incedere nō incedet. Incessus. n. z̄ iter n̄z̄ ex libero ar. p̄cedūt: iō cū disponim⁹ incedere z̄ est futu- rus incessus pōt̄ ipediri tale iter. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Aniuersalr̄ qm̄ p̄tingit qd̄a entū z̄ nō esse manifestū: qm̄ z̄ q̄ ḡnant̄ ita hēbūt z̄ nō ex necessitate hec erūt: vtrū igr̄ oia talia: aut̄ nō. Sed qd̄az̄ necesse simplici ter fieri. Et est quēadmoduz̄ inesse: hoc impossibile non esse: hoc autem possibi- le: ita z̄ circa generationem.

¶ Manifestat qd̄ dixerat̄. z̄ duo fac̄: q̄ p̄ manifestat id cō- parādo gnōnē ad eē. 2⁹ qd̄ dixerat̄ expōit̄ in termis. 2⁹ ibi. (Uerbi gra p̄uersioes igr̄.) Dic̄ ḡ. q̄ vlr̄ supple v̄r̄ eē s̄l̄r̄ circa esse z̄ circa gnōnē: vt qm̄ p̄tingit qd̄a entū nō ex necitate esse: z̄ q̄ q̄ ḡnant̄ ita se hēbūt nō ex ne- cessitate erit hoc. i. ḡnatio talitū. Sed vtrū sunt oia talia q̄ ḡnatio eoz̄ sit p̄tingēs aut̄ nō oiz̄ ḡnatio ē p̄tingēs: s̄z quedā simplr̄ necē est fieri. Dicere possumus q̄ est in ḡnatione quēadmodum z̄ inesse: q̄ sicut hec entia sunt impossibilia nō esse. i. sunt necessaria: hec aut̄ sunt possibila

In pte ista pbat hmōi gñationē nō eē necīas s3 rectū z duo facit: qz p̄ fac qd̄ dcm̄ ē. 2.º recolligit q̄ dixerat vt ꝓcludat itentū. ibi. (Necē. n. aut finē h̄re.) Circa p̄muz duo facit: qz p̄ oñdit gñationē nō eē necīas s̄m rectū si ponat̄ ꝓcedere īfinitū. 2.º oñdit h̄ si dicat̄ hmōi ꝓcessus h̄re finē. ibi. (At̄ vō neqz ī finē h̄ritibus.) Dīc̄ ḡ qz sigdē īḡ gñatio tēdit ī īfinitū z ad īferius nō ē necē gñari simplr̄ h̄ de nūero eoz̄ q̄ sunt postea: z nō solū posito ꝓcessu gñatōis ī īfinitū nō est necīus gñari aliqd̄ sim p̄l̄r: s3 et ex sup̄pone supple nō poterit ꝓcludi gñationē eē necīas. Nā siue sit gñatio necīa simplr̄ siue ex sup̄positōe: sp̄ necē est eē aliqd̄ añrius z þus: z iō eo ex̄te necē ē gñari id̄ qd̄ ē postērius. Quocirca si īfinitū nō ē p̄m̄: nec p̄m̄ erit ībidē: pp̄ qd̄ nihil necē erit gñari. Est ḡ vis rōis: qz qz nunq̄ gñatio ē necīa: nec simplr̄: nec ex sup̄pone: nisi sit ībi dare þus z postērius ī īfinitū qd̄ caret p̄m̄: z sine nō ē ībi dare þus z postērius: pp̄ qd̄ sup̄posita īfinitate s3 rectū nihil de necīate gñabit̄.

Nōndum

C Nōndū at̄ qz ꝓcessus gñatōis ī īfinitū s3 sup̄ accipit respectū gñatōz: z qz p̄hs itēdit qz si sit īfinitas ī gñatōe s3 rectū qz nihil de necīate gñabit̄. Jō sp̄ alē mētio nē facit de ꝓcessu ad īferius q̄ accipit respectū gñandoz ī futuro: deīde de ꝓcessu ad sup̄ius q̄ accipit respectū gñatōz ī p̄terito. **C** Deīde cū dicit.

C At̄ vō neqz ī finē h̄ritibus hoc est dicere vere: qm̄ necesse simplr̄ gñari. Verbi gr̄a. domuz qm̄ fundamentū gñatur. qm̄ enim generat̄ si necesse generari semper hoc acciderit semper esse: cōtingēs semper non esse.

C Oñdit gñationē nō eē necīas s3 rectū si ponat̄ hmōi gñabilia esse finita. Circa qd̄ duo facit: qz primo facit qd̄ dicitur est. sc̄do declarat qd̄ sup̄posuerat. ibi. (Si opz sp̄ gñationē esse.) Dicit ḡ qz neqz ī finē h̄ritibus. i. neqz si ponat̄ gñabilia finita esse vere dicere h̄. si necesse est gñari aliqd̄ simplr̄. Verbi gr̄a. si dicamus qz necesse est gñari domū: aut gñat̄ fundamentū: qz cū gñat̄ aliqd̄ si necesse est gñari. gñabit̄ s̄p̄. Si igit̄ gñatio est necīa s̄m rectū z gñabilia sunt finita h̄ incōueniens p̄tingit: qz accidit sp̄ esse p̄tingens qz sp̄ nō est. **C** Nōndū aut̄ qz si gñabilia sūt finita z n̄ reīterat̄ gñatio s3 circū: qz p̄tingit finita p̄trāsiri: cū venentū erit ad vltimū gñabile gñatio deficiet nō erit necīa. Nā cū oē necīum sit sp̄ ponere gñationē deficientē esse: necīū est ponere eē sp̄ qd̄ nō est semp. **C** Deīde cū dicit.

Nōndum

C Sed oz semp gñationem esse. si ex necessitate est eius gñatio. ex necessitate. n. z semper sil. qd̄ enim est necesse: non possibile non esse. quocirca si est ex necessitate sempiternū ē: z si sempiternū ex necīate. z si gñatio igit̄ ex necessitate. ꝓpetua z gñatio huius. z si sempiterna ex necīate. si igit̄ alicuius ex necīate gñatio simplr̄. necē circuire z reuerti.

C Declat qd̄ sup̄posuerat. v3. qz oz gñationē alicuius sp̄ esse si eius gñatio est necīa. Nā esse ex necīate z esse semp sunt sil' z sese ꝓcomitant̄. nāz qd̄ necē est esse non pole est nō esse: pp̄ qd̄ est sempiternū. iō subdit qz si aliqd̄ est ex necīate est sempiternū: z e2. si est sempiternū ex necīate est. Si igit̄ est gñatio huius. i. alicui' ex

necīate. generatio eius erit perpetua z sempiterna: z e2. si ē sempiterna erit ex necīate. Declaratū igit̄ ē qd̄ posuerat. v3. qd̄ est necīum est sempiternū. Sup̄posita ḡ finitate gñabilitū gñatio s̄m rectū nō erit necīa: quia tūc deficientia z q̄ nō sunt sp̄ cōtingent esse sp̄. Si igit̄ gñatio alicuius est simplr̄ ex necīate necē est circuire z reīterare. i. hec necītas accipiēda est s̄m circū nō s̄m rectū. **C** Deīde cū dicit.

C Necesse igit̄ aut finē h̄re gñationez. aut nō z si nō. aut ī rectū. aut ī circuitu. hoz̄ at̄ si erit sempiterna. non īn rectum pole: qz nequaquā est p̄ncipiū: neqz si īferius vt ad futura accipiāmus: neqz si sup̄ius vt ad generata. necē aut̄ p̄ncipiū neqz finito ente z sempiternū eē. iō necē ī circuitu eē. ꝓuerti igit̄ necesse erit.

C Recolligit q̄ dixerat. sc̄do exponit z manifestat itentionem suā. tertio ꝓcludit itentū. sc̄da ibi. (Verbi gr̄a. si h̄ ex necessitate.) tertia ibi. (In circuitu igit̄.) Dicit ḡ qz necesse est gñationem aut h̄re finē aut nō: z si nō h3 finē aut hec erit ī rectū aut ī circuitu. hoz̄ aut̄. i. ꝓdictōrū si gñatio est sempiterna nō est pole hoc s̄m rectū: qz si sit gñatio necīa s3 rectū h̄ nō erit si ponat̄ ꝓcessus ī īfinitū: qz ī īfinito nequaquā est aliqd̄ se h̄rit vt þus vel vt p̄m̄: qz nec sic gñatio ꝓcedit ī īfinitū īferius vt ad futura gñanda: neqz si accipiāmus hmōi ꝓcessus ī īfinitū ad sup̄. vt ad p̄terita gñata supple nō erit ībi dare p̄ncipiū p̄m̄: z vt p̄m̄ ī gñatione si necīa. Jō posito ꝓcessu ī īfinitū nō est ībi assignare necīatē gñationis neqz hmōi necīatē assignare possumus ante hmōi ꝓcessu finito: qz vtrūqz oz sempiternū eē: z nō deficere. gñatio aut̄ s̄m rectū si non vadit ī īfinitum deficiet z nō erit necīa: nll' ḡ mō gñatio est necīa s3 rectū. Jō si est necīa necē est eā esse ī circuitu. necesse ḡ erit gñationē ꝓuerti z h̄re ī se quandā ꝓuersionē z quedā circū si oz esse necīa. **C** Deīde cum dicit.

C Verbi gr̄a. si ex hoc necessitate ē: qd̄ prius ergo: sed si hoc qd̄ postērius necē gñari: z hoc semp iā p̄tinue. nihil. n. differt dicere p̄ duo aut multa.

C Exponit itentionem suā oñdens quō gñatio ē necīa s3 circū. d. qz h̄ mō gñatio est necīa. v3. s3 circū: qz si ict̄ h̄. i. si ē postērius ex necīate. ḡ est qd̄ þus: z e2: qz si est hoc qd̄ est prius necē est gñari qd̄ est postērius: z hec sunt iā continue: ita qz nunquaz deficiet gñatio: z addit qz nihil differt dicere hoc qz gñatio sit circularis p̄ duo nec p̄ multa media. Oñtū. n. fuit sup̄: māz reuerī circulariter sub eadē forma s3 aliqñ h̄ p̄tingit ī media te: aliqñ p̄ pauca media: aliqñ vō p̄ mltā. **C** Deī cū. d.

C In circuitu igit̄ motu z gñatione est quod ex necessitate simplr̄: z si ī circuitu necesse gñari z generata esse: z si necesse. hoz̄ gñatio ī circuitu.

C ꝓcludit p̄nē intentā. v3. qz si gñatio est necīa. oz eā esse circularē. z e2. Jō aut̄ qz ente motu z gñatione ī circuitu: est ex necessitate simplr̄: qz si gñatio est ī circuitu necesse est aliqd̄ gñari: qz necesse est gñata esse: quozum gñatio est circularis: z non solum si gñatio est circularis qz est necessaria: s3 etiam valet econuerso: qz

piendā esse fm spēm dicens: q̄ p̄ncipiū itentionis sue
 .s. sua intentio ad soluenda p̄ncipalr z simplr q̄onē ta-
 ctā est rursus inuelligare. l. itez vtrum h̄ qdē reuertant̄
 aut nō: z subdit q̄ h̄ qdem reuertunt̄ eadē nūero. hec
 autē spē solū. Nā illa mota siue illa mobilia. quoz suba
 icorruptibilis manifestū est q̄ erūt z redibūt eadē nūe
 ro. Nā motus seq̄ illud qd̄ mouet: sol̄ ḡ z ceteri plane
 te cū redēt de p̄icto ad punctū. vt de oriente ad orīs
 qz nō corrupunt̄ fm subam. id̄ redēt eadem nūero: z
 motus eoz est vnus z p̄tinuus: qz mobile est vnus z
 p̄tinuus: ea vō quoz suba nō manet fm esse corpis ne-
 cesse est iterare spē z nō numero. Jō cū ex aere fit aq̄ si
 rursus ex aqua fit aer redibit idem aer spē nō numero.
 Nam si hoc rediret idem numero suba eius supple nō
 corrupet: sed nō sunt talia. quoz suba generat. ens
 enim generabile est talis res q̄lis p̄tingit non esse. Jō
 qz corrupunt̄ talia z desinunt esse non redeunt eadē
 numero: pp̄ qd̄ generatio circularis eoz accipiendā ē
 fm spēm: fm quē modum qdam mō silē est in aialibus
 z in nube z pluuia. vt sup̄ius est ost̄sum. **Nōndū** at̄
 qz generatio est terminus motus z motus interru-
 ptus non possit esse idem nūero agentia nālia: qz p̄de-
 unt res inesse p̄ trasmutationem z motū. id̄ que corrup-
 unt p̄ talia agentia eadem numero redire nō p̄it: s̄ si
 esset tale agens q̄ absqz trasmutatiōe z motu res esse
 p̄ducere possit. Utz a tali agente corrupta restaurari
 possent eadē numero nō est p̄tis speculationis.

Nōndū

Dubm

Dubitaret forte aliquis: qz videt q̄ genera-
 tio hominum sit simplr contin-
 gēo. Nam cum ad actum generandī concurrat velle z
 appetitus: qz talia sunt cōingentia generatio erit sim-
 pliciter cōingens: sicut enim probauimus artificialia
 esse simpliciter contingentia: quia fiebant a proposito
 sic z huiusmodi generatio: quia a proposito fit videtur
 esse omnino contingens. **Ad** hoc autem dici potest:
 qz appetitus naturalis non ita iuuat in factionem arti-
 ficialium sicut in generationem filiorum: z quia quod
 est naturale non vniuersaliter potest frustrari: cuz nihil
 sit ociosum in natura vniuersaliter totum genus huma-
 num non priuatur generatione filiorum. Generatio au-
 tem hominum non solum est a proposito: sed etiam na-
 turalis quodāmodo: z vt est naturalis habet quādas
 necessitatē circularē mō quo satis dem̄ est.

Antem dicto r̄ti ne aliq̄ su-
 māt occasionē errandī ex dictis philosophi
 credentes rōnem eius simpliciter concludere
 re generationem esse perpetuam z non deficere. Jdeo
 in summa resumamus rationes eius z ostēdemus eas
 eē sophisticas z nō de necessitate arguere. **Prima**
 via ad ostendendum perpetuitatem generationis sumi-
 tur ex parte materie. Materia enim nunq̄ amittit vnā
 formam nisi inducatur alia: propter quod generatio
 vnus est corruptio alterius: z e conuerso. Hoc posito
 leue est ostendere qz generatio nunquam incipit. nam
 si aliquid est generatum: oportet qz aliquid sit corrup-
 tum: z illud corruptum prius fuit generatum: z cum
 esset generatum. aliquid aliud fuit corruptum: non eni
 esset corruptum nisi prius fuisset generatum. Oportet
 ergo secundum infinitum processum: qz ante generatio-
 nem sit corruptio: z ante corruptionē generatio. ergo
 talia nunquam inceperunt. sic z nunquam desinent: qz
 cum aliquid generatur de necessitate corrupitur: qz
 omne corruptibile de necessitate corrupitur: z cum
 corrupitur aliquid generabitur ex ipso: qz corruptio
 vnus est generatio alterius: z illud generatum de ne-

6^a via

cessitate postea corrupitur: propter quod postea ge-
 nerationem erit corruptio: z post corruptionem gene-
 ratio. nunquam ergo deficiet generatio z corruptio.
Hoc quidem potest sic ostendi: quia si generatio ince-
 pit. tunc est aliquid primo genitum. Sit illud a. s̄ a. nō ē
 genitum: nisi aliquid aliud sit corruptum: s̄ nihil cor-
 rumpitur: nisi sit prius generatum. ergo ante. a. est ali-
 quid prius generatum ex cuius corruptione a. genera-
 tum est. Sicut si a. poneretur primo genitum ante pri-
 mā generationē erit ḡnatio: qd̄ est inconueniens. sic et si
 ḡnatio deficeret erit aliqd̄ vltimo ḡnatio: s̄ vltio ḡnatio
 de necessitate corrupitur: quia oē generabile est cor-
 ruptibile: z omne corruptibile de necessitate corrupitur:
 sed eo corrupto aliud generabitur ex ipso. ḡ post vt
 timam generationem erit generatio: quod est inconue-
 niens. **Secunda** via sumitur ex pte cause efficiētis.
 vt ex parte motus celestis. Nam motus solis in obli-
 quo circulo est causa generationis z corruptionis in
 istis inferioribus: cum ergo ille sit continuus z nunq̄
 deficiat nunquam cessabit generatio z corruptio isto-
 rum inferiorum. **Tertia** via sumitur ex parte finis.
 natura enim desiderat quod melius est. Cum ergo esse
 sit melius quam non esse. hec generabilia: quia nō p̄it
 perpetuari in se suppleuit deus defectum eorum faciēs
 ipsozum generationem continuam z perpetuam: secun-
 dum quam habent esse perpetuum in suo simili: vel er-
 go deus irrationabiliter ageret: vel perpetuabit gene-
 rationem istozum: cum ex hoc confurgat inde esse z bo-
 num. **Quarta** via sumitur ex parte durationis: siue
 ex parte tēporis: qz si semp̄ fuit tēpus semp̄ fuit motus.
 si semper fuit motus semper fuit generatio z corruptio
 cum motus faciat distare z faciat ad corruptionem re-
 rum. faciendo autem ad corruptionem facit ad genera-
 tionem: quia non est corruptio vnus sine generatiōe al-
 terius. Qd̄ autē tēpus semp̄ fuerit z nunq̄ ceperit vel
 desinat sup̄a fuit ostensum. Dicebatur enim qz si tem-
 pus inciperet vel desineret tempus eēt temporale: quo
 posito vt ostendebatur esset tempus antequā inciperet
 tempus: vel esset tempus postq̄: desineret esse tempus:
 quorum vtrūqz est inconueniens. **Possent** autem z
 alie rationes adduci ad hanc materiam: sed quia ratio-
 nes predictę sufficienter tangunt que in hoc libro diffi-
 cultatem faciunt circa questionem quesitam: cum hu-
 ius libri expositioni intendamus sufficere soluere ratio-
 nes tactas. **Notandum** autem philosophū fuisse sus-
 tentatum super duabus propositionibus non simpliciter
 veris: ex quarum suppositione arguit generationē
 non posse incipere nec desinere.

Scda via

Tert^a via

quarta via

Nōndū

Prima propositio talis: quia nihil est
 in noua dispōne i
 q̄ p̄mo non fuerat nisi p̄ motum aliquem precedentē.
 ita qz omnis nouitas aliquem motum precedentem ar-
 guit: motus ergo vniuersaliter non est nouus: quia cuz
 omnis nouitas contingat propter motum aliquem p̄e-
 cedētez. si vniuersaliter motus inciperet z esset nouus:
 vniuersaliter ante omnem motum esset aliquis motus
 qz est inconueniēdo. ergo ē aliquis motus eternus z hu-
 ius motus est motus celi: z si motus celi nūquā icēpit:
 generatio z corruptio qui sūt effectus talis motus nun-
 quā inceperunt. Videtur enim esse contra rationem qz
 celum moueatur: z tamē nō contingat generatio z cor-
 ruptio in istis inferioribus. Ex dicta ergo propositiōe
 sequitur generationem nunq̄ incepsisse. **Est** autē z
 alia propositio super quam sustentabatur. videlz qz in-
 telligente sunt in optima dispositione cum mouent: z
 quia secundum ipsum non est ponere intelligentiā nisi.

Prima propositio

Scda ppō

t.c. 48.

in optima dispōne non est ponere eam nisi motricē. vñ in. i. meta. ex nūero orbium 7 ex nūero motuuz celestium arguit nūerum intelligentiaruz. Ex hac autē ppōne sequit q̄ motus nunquā desinat: qz semp̄ intelligentie mouebunt vt semp̄ fuit in optima dispōne: 7 si non cessabit motus celestis: non cessabit sol gñare plantas 7 aīalia: nunquā ḡ deficiet gñatio 7 corruptio. **Q**uod autē nulla dictarum ppōnum sit simplr̄ vera de leui p̄. oñ sum enim fuit in declarationibus p̄mi libri: q̄ quanto agens est sup̄ius: tanto pauciora p̄supponit. Agens ḡ sup̄remum 7 vñ potest agere nullo p̄supposito. Dicere enī agens p̄mum de necitate p̄supponere subm̄ 7 mām est dicere q̄ non possit in productione totius rei. caliditas. n. p̄mi agentis cum non se extendat vsqz ad mām: nec mā erit effectus eius. nullū. n. agens de necitate p̄supponit id qd̄ pōt efficere. Cum ḡ de rōne p̄mi agentis sit q̄ eius caliditas se extendat ad oīa: qz p̄mū scdm̄ q̄ hmōi est cā omniū aliorū: dicere p̄mum agēs de necitate agere aliquo p̄supposito: est dicere p̄mū nō esse p̄mum. Si vero p̄ma cā pōt agere nullo p̄supposito: agere poterit absqz motu 7 transmutatione p̄cedente. **M**otus. n. 7 transmutatio semp̄ regunt mām 7 subiectum in q̄ suscipiant. Immo dicere p̄mū agens nihil efficere nisi p̄ motum 7 transmutationē: est dicere ipm̄ esse instrumentū alicuius agentis. De rōne. n. instrumenti est q̄ agat motum 7 q̄ mediāte motu 7 transmutatione efficiat qd̄ efficit. Deus ḡ qz est agens p̄mum poterit agere nullo p̄supposito: 7 qz non est instrumentū alicuius agentis: agere poterit absqz motu 7 transmutatione p̄cedente. **A**lia ḡ agentia q̄ nō sunt p̄ma agent ex sup̄pōne mae: q̄ vero sunt instrumenta agentis p̄mi agent mediāte motu 7 transmutatione: q̄lis aut sit ille motus q̄ de necitate concurrat ad actionem scdm̄ agentium non est p̄sentis speculationis. sufficit aut ad p̄sens scire q̄ p̄ma cā absqz sup̄pōne mae pōt res in eā p̄ducere: 7 absqz motu p̄cedente pōt noua efficere: cū non oporteat ipsum agere p̄ transmutationē 7 motum vt oñsum est. **H**oc viso p̄ non esse inconueniens generationez incepisse: qz si sine mā piacente aliqd̄ efficit est ibi factio vnius absqz corruptioe alterius: pp̄ quod illam factionem non p̄cessit alia factio. Immo oñso p̄ positionem illam Arist. qd̄ non erit dare nouitatem sine motu p̄cedente non esse simplr̄ veram: qz pōt aliq̄ cā noua p̄ducere absqz p̄cedente motu. p̄ non soluz nō esse inconueniens gñationem incepisse: sed et non esse inconueniens motum vñ esse nouum 7 vñ incepisse. **N**on. n. oz si motus vñ est nouus: q̄ vñ ante oēm motum sit motus: cum non sit impossibile esse nouitatem absqz transmutatione p̄cedente. **V**iso non esse inconueniens gñationem incepisse: qz vñ motus potuit incipere 7 scdm̄ veritatē incepit. Restat oñdere non esse inconueniens gñationem desinere: qz non oz motū celi p̄petuari: quo cessante gñatio 7 corruptio cessabit: non ē. n. vera. **P**positio Arist. intelligentias in optima dispositione esse cum mouent: 7 q̄ si nō mouent ociose eēt. **I**sta. n. p̄positio p̄mo repugnat ordini intelligentiaruz. **S**cd̄o ordini actionū. **T**ertio ordini finium. Si enim imaginari debemus q̄ semp̄ sup̄rema infimorū attingunt vltima sup̄remoz: vt sup̄rema in corpibus attingunt vltima in substantijs sepatis. Dicere ḡ intelligentias esse in optima dispōne cum mouent: 7 non esse in intelligentias nisi mouentes: est dicere non esse intelligentias nisi in gradu infimo: 7 q̄ tunc sunt in optima dispōne cum infimū gradum attingunt. **I**pse. n. oz do corpuz deberet nos sufficienter instruere q̄ de intelligentijs sentiremus. **S**icut. n. sunt qdam̄ corpa infima: 7 q̄

dā sup̄rema: 7 sola sup̄rema attingunt intelligentias 7 nō infima: sic qdam̄ intelligentie sunt sup̄iores. **R**epugnat ḡ dicta p̄positio ordini intelligentiaruz. **S**cd̄o repugnat ordini actionuz: est. n. in intelligentijs duplex actio. vna interior: vt intelligere: 7 alia exterior: vt mouere hec corpa. **O**ptima. n. dispō 7 felicitas alicuius nō pōt poni in actione exteriori. **I**mpōse. n. eēt ponere felicitatē hoīs 7 optimā dispōnem eius in exteriori bono: imo est felicitas aliq̄ opatio interior: vt opatio aīe scdm̄ virtutes p̄fectam. **O**ptima ḡ dispō intelligentie nō erit in motu nec in aliq̄ actione exteriori: nō ḡ erunt ociose intelligentie si nō moueant. hēbunt. n. actiones interior vt intelligere 7 velle. **I**ntelligendo. n. 7 volendo eēt poterunt in optima dispōne. **T**ertio dicta p̄positio repugnat ordini finium: semp̄. n. finis posterior est his q̄ sunt ad finē: motus ḡ corpalis: nec aliqd̄ corpale eēt poterit finis intelligentie. **I**maginabat ḡ p̄s quum dicebat intelligentias semp̄ in infinitū mouere: 7 eēt i optima dispōne quum mouent: q̄ motus ille esset finis intelligentiaruz. **F**inis. n. est illud qd̄ est appetibile in infinitum. vt d̄ p̄mo politicoruz: 7 tunc est aliqd̄ in optima dispōne cum finē attingit. **P**oterunt ḡ intelligentie desistere a mouere: 7 nō mouere p̄ infinitum t̄p̄: cū motus nō sit finis earuz: 7 si diceret q̄ b̄ mō finem acgrunt: qz p̄ motum assimilant p̄me cāe: qz mouēdo sunt cā vt ipsa est: in q̄ assimilatione consistit eoz felicitas: mirabile est si mentes sapientie hoc q̄rat. **I**lla. n. assimilatio adeo modica est q̄ in ea nō pōt p̄sistere eoz felicitas. **S**ic. n. 7 ignis felix essz cū calefacit: qz calefaciendo hz rōnem cāe: pp̄ qd̄ aliquo modo assequit similitudinem cāe p̄me. **N**egandū. n. non est intelligentias felices eēt in eo q̄ assimilant p̄mo p̄ncipio: p̄ quā assimilationem efficiunt q̄si deiformes: s̄ hmōi assimilatio in q̄ p̄sistit eaz felicitas est put assimilant ei intelligendo 7 diligēdo ipsum: nō autem prout ei assimilant corpa mouendo. **D**ebemus. n. arguere q̄ semp̄ deum intelligent 7 diligunt: non q̄ semp̄ corpa mouebunt: poterit ḡ cessare motus celestium corpuz: 7 scdm̄ veritatē aliq̄ cessabit. **P**z ḡ non esse inconueniens intelligentias aliq̄ cessare a mouere: cū triplici via oñsum fuerit optimaz dispōnem earū: nō esse in mouendo. **S**i ḡ p̄s dixisset q̄ scdm̄ agentia nālia q̄ agunt mota nō possumus ponere generationem icipere vel desinere tolerabilis sentētia esset: s̄ simpliciter assumere q̄ gñatio nō icipit: nec desinet tolerari nō pōt. vt est p̄ habita manifestum. **A**d autem his nō est difficile soluere. **N**ā rōes ex pte malis p̄ncipij p̄iaz habita sunt solute. **N**am cū d̄ q̄ nihil est gñatum nisi aliud sit corruptū: 7 nihil est corruptū nisi fuerit antea gñatū: 7 q̄ nō est dare aliqd̄ p̄mo genitū. p̄ has rōes p̄cedere supponēdo q̄ nihil fiat nisi ex mā piacēte: sed vt habitum est: deus pōt res p̄ducere nullo p̄supposito 7 pōt noua facere absqz motu 7 transmutatione p̄cedente: quo posito nō est inconueniens aliqd̄ esse gñatū 7 factum: 7 tñ aliud nō erit corruptū. **S**i. n. nō ex mā piacēte aliqd̄ fieret esset factio vnius absqz corruptioe alterius. **S**cd̄a autē via sumpta ex pte cāe efficientis non ex pte motus celestis. vt p̄z p̄ habita de facili solui pōt. **N**ā cū illa pp̄: q̄ nouitas semp̄ p̄supponit motū p̄cedentē: nō sit simpliciter vera. vt oñsum est: nō est icōueniens vñ motum esse nouū: pp̄ qd̄ nō oz gñationē semp̄ fuisse i p̄terito. **N**ā scdm̄ veritatē vñ oīs creatura noua est: 7 et icēpit. **R**ursus qz et alia pp̄ nō est vā: q̄ optima dispō intelligentie sit q̄ moueat: imo pōt desistere a motu. vt oñsum est. **I**ō nō est inconueniens gñationē isto rum inferiorum desicere. **N**ō est ergo irrationalis po-

Ad p̄mū

Ad scdm̄

stio

Libri Secundus

51

ad 3^m

sitio fidei q̄ generatio istorum inferiorum incepit ⁊ d̄
finet. **T**ertia autem via sumpta ex parte finis non ē
difficilis ad soluendum. Nam quum dicitur naturam
semper desiderare ⁊ intendere quod melius est: dici
debet q̄ natura non intendit per cognitionem que sit i
ipsa: sed per cognitionem que est in alio. Pro tanto enī
natura intendit: quia intelligentia mouens naturam in
tendit: ⁊ quia vniuersaliter naturam mouens est ipse d̄
us: ideo contingit naturam intendere: quia deus mo
uet ⁊ inclināt naturam: quod satis dedit intelligere phi
losophus: qui cum prius dixisset naturam semper desi
derare quod melius est. statim subdit: ⁊ quia melius ē
esse quam non esse. ideo reliquo modo compleuit deus
faciens continuam generationem rerum. **H**oc viso
ratio difficultatem non habet. nam deus vt principale
volitum ex necessitate vult suam bonitatem. Bonum
autem creatum quum nihil augeat ad bonum diuinum:
⁊ quum deus suam bonitatem nō consequatur per crea
turas: sed sit perfectissimus in se nulla creatura existen
te. Simpliciter ⁊ absolute loquendo: deus non vult ex
necessitate aliquod bonum creatur. Nam si sine portio
ne possem esse perfecte sanus. si de necessitate vellē esse
sanus: non oporteret me ex necessitate velle portionem.
Vult ergo deus omnia creata propter bonitatem suam.
volendo enim se alia vult: potest tamen alia non velle
non obstat q̄ se de necessitate vult: quia id quod est in
se ⁊ perfectionem quas habet per alia nō consequitur.
vt dictum est. Si ergo aliquod bonum creatum est ne
cessarium hoc non est absolute: sed ex ordine ⁊ disposi
tione diuina. Tantum ergo ex necessitate durabit gene
ratio quantum deus ordinauit ⁊ disposuit. Est ergo ratio
tacta rhetorica ⁊ simpliciter nō concludit. **Q**uarta
vero ratio de tempore p̄cludit ⁊ pro tanto veritatem ha
bet: quia si aliquid incepit ergo aliquando non fuit. Si
ergo inciperet verum esset dicere q̄ fuit aliquando q̄
tempus erat: sed est dicere aliquando esse. ergo si erat ali
quando ⁊ nō erat tempus erat differentia tēporis cuius
non esset tempus: sed differentia temporis non est sine
tempore. ergo erat tempus quum non esset tempus. sic
etiam quum tempus deficeret esset aliquando q̄ non
esset tempus postq̄ defineret esse tempus quum nō sit
aliquando ⁊ differentia temporis sine tempore: tempus
ergo semper fuit ⁊ semper erit: s̄ si hec ratio bona eēt
ostenderetur mundus ⁊ vniuersum esse infinitū. Nam
si totus mundus ⁊ vniuersa corporalis substantia fini
ta ⁊ terminata est. ergo extra ambitum vniuersi corpo
ris nihil est: s̄ extra est differentia loci. ergo vltra omne

corpus est alia differentia loci: sed differentia loci non
est sine loco. locus nō est sine corpore. ergo vltra omne
corpus est aliquod corpus: vel ergo mundus protēditur
in infinitum: vel si est dare in mundo terminum ali
quem extra quem non protenditur erit dare differen
tiam loci: ⁊ per consequens locus ⁊ corpus extra omne
corpus. Constat autem hanc rationem esse sophisticam.
Nam quum dicitur q̄ extra vniuersum nihil est. ly. ex
tra dicit differentiam loci non simpliciter sed imagina
tam solum. Vniuersum ergo finitum ⁊ terminatum se
cundum imaginationem ⁊ intelligentiam nostram. non
contingit finire ⁊ terminare. Imaginamur enim extra
celum esse locum ⁊ spacium infinitum. Unde ⁊ philoso
phus. tertio physicorum. volens ostendere infinitum nō
esse: ait q̄ conueniens est credere intelligentie: id est ima
ginationem: innuens q̄ secundum imaginationes pro
tenditur aliquid in infinitum: sed illi imaginationi non
respondet fundamentum ex parte rei: ⁊ sicut ipse soluit
de infinitate magnitudinis: sic nos possumus soluere de
infinitate temporis. Nam vt conueniēter soluitur ⁊ be
ne dicitur. si tempus incepit ergo aliquando fuit q̄ non
erat tempus. ly. aliquando dicit differentiam temporis
imaginatam. tempus ergo secundum imaginationem
semper fuit ⁊ semper erit. sicut spacium imaginatum in
infinitum vadit: secundum tamen veritatem tempus
q̄ est passio motus incepit ⁊ deficiet siue desinet: quia
motus super celestium corporum non semper fuit: nec in
perpetuum durabit: sed aliquando desinet quod pone
re non est irrationabile. vt ostensum est. Possent autem
circa tempus ⁊ circa perpetuitatem generationis alie
difficultates tangi: s̄ hec deo dante alibi difficiliter tra
ctabuntur. Ad presens autem hec que sunt dicta super
libro de generatione sufficiant. Laus sit ipsi Christo fi
lio dei vniogenito: cuius inenarrabilis generatio omnis
generationis ⁊ principium causa ⁊ ratio: qui cum patre
⁊ spiritu sancto est vnus deus benedictus in secula se
culorum. Amen.

f 3 n 3 s.

Explicit textus Aristotelis de gene
ratione ⁊ corruptione vna cum exposi
tionibus Egidij de Roma ordinis He
remitarum nuperrime emendata per ve
nerabilem sacre theologie bachalarium
fratrem Paulum de genezano ordinis
fratrum Heremitarum Sancti Augustini.

f 3 n 3 s.

Ad
4^m